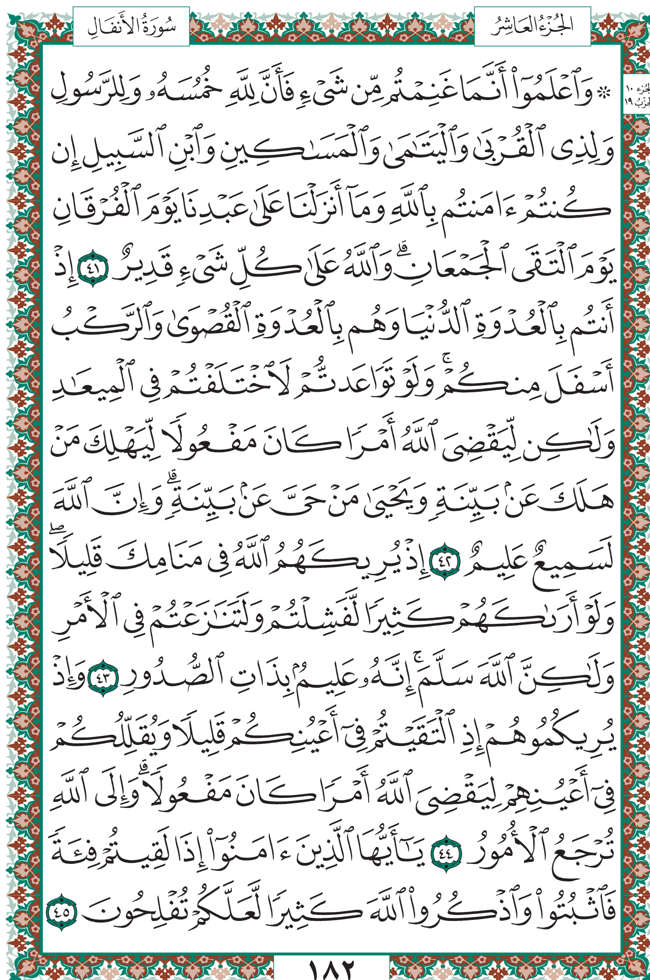

41 Ва эй мӯъминон, бидонед, ки он чи бо роҳи ҷанг дар майдони ҷиҳод аз кофирон ба даст овардаед, ба панҷ ҳисса тақсим мешавад. Аз панҷ чор ҳиссаи он ба муҷоҳидон ҷудо шуда, як ҳиссаи боқимондааш низ ба панҷ қисм тақсим гашта, қисми якуми он аз Худову Паёмбараш буда, дар масорифи умумии мусулмонон сарф мегардад, қисми дуюм ба хешовандони Паёмбар аз қабилаи Ҳошиму Мутталиб, ҳиссаи сеюм ба ятимон, чорум ба фақирону бечорагон ва панҷум ба мусофирони роҳмонда дода мешавад. Агар шумо дар воқеъ ба Аллоҳ (ч) ва ба он чи Мо дар рӯзи ҷанги Бадр бар бандаи Худ Муҳаммад (с) фиристода, ба воситаи он ҳақро аз ботил ҷудо кардем, он вақт, ки шуморо ҳангоми мулоқот бо душманонатон пирӯз гардонидем, имон дошта бошед, пас бояд бо илми хеш амал кунед ва ба ин тақсимот розӣ шавед. Ва Аллоҳ (ч), ки шуморо пирӯз гардонид, ба ҳамаи кор Қодир аст.
42 Ва он замонеро ба ёд оред, ки шумо дар паҳлӯи наздиктарини водӣ аз ҷониби Мадина будед ва мушрикон дар тарафи дуртарини он аз ҷониби Макка буданд ва қофила дар макони поёнтар аз шумо аз самти соҳили дарёи сурх қарор дошт. Ва агар шумо ва мушрикон бар рӯёрӯӣ дар минтақаи Бадр ба ҳам ваъда медодед, ҳатман баъзеатон бо баъзеатон ваъдахилофӣ мекардед, вале Аллоҳ (ч) шуморо дар он ҷой бидуни ваъдаи қаблӣ ҷамъ овард, то кори муқаддарашро ба итмом расонад. Кори муқаддар, ки Аллоҳ (ч) онро дар ҷанги Бадр ба анҷом расонид, пирӯзии мӯъминон ва мағлубияти кофирон, иззат ёфтани Ислом ва хору расво гаштани ширку куфр буд. Аллоҳ (ч) кори муқаддаршударо ба итмом расонид, то ин ки ҳар ки аз кофирон баъди барпошавии ҳуҷҷат бо пирӯзии мӯъминон, сарфи назар аз камии теъдод ва лавозимоти ҷангиашон ҳалок шуданӣ аст, ҳалок гардад ва ҳар ки аз рӯи далели барояш ошкор сохтаи Аллоҳ (ч) зинда монданӣ аст, зинда монад. Минбаъд ҳеҷ кас муқобили Аллоҳ (ч) далел надорад. Ва ҳамоно Аллоҳ (ч) Шунавандаи гуфторҳо, Донандаи кирдорҳо аст. Чизе аз Ӯ махфӣ нест ва ҳамаро барои қавлу амалаш ҷазо медиҳад.
43 Эй Паёмбар, лутфҳои Аллоҳ (ч)-ро бар худ ва мӯъминон ба хотир биёр, он гоҳ, ки теъдоди мушриконро дар хобат кам нишон дод, сипас мӯъминонро аз он огоҳ кардӣ, онҳо аз хоби дидаат муждаи нек гирифтанд, иродаи онҳо барои мулоқот бо душманон ва ҷангидан бо онҳо қавӣ гашт. Ва агар Аллоҳ (ч) теъдоди душманонро дар хобат зиёд нишон медод, иродаи ёронат нотавон шуда, аз мулоқоти душман хавф мебурданд ва дар бораи ҷанг бо душманон ихтилоф мекарданд, вале Аллоҳ (ч) онҳоро аз ин ҳолат солим нигоҳ дошта, аз тарсӯӣ ҳифзашон кард ва адади душманонро дар назари Паёмбараш андак нишон дод. Бешак, Аллоҳ (ч) Донандаи асрори қалби бандагон аст.
44 Ва эй мӯъминон, он замонеро ёд кунед, ки вақте бо мушрикон дар майдон рӯбарӯ шудед, Аллоҳ (ч) теъдоди онҳоро бароятон андак нишон медод, пас ин кор ҷуръати шуморо барои иқдоми ҷанг бо онҳо бештар намуд ва адади шуморо дар назари аҳли ширк андак нишон медод, сипас аҳли ширк ҷасурона барои муқобилатон ҷангидан қадам мезаданд ва дар бораи ақибнишинӣ фикр намекарданд. Аллоҳ (ч) ин корро барои он кард, ки аз мушрикон бо кушта ва асир гаштанашон интиқом ситонад ва бар мӯъминон бо пирӯзиашон алайҳи душманон эҳсон намояд. Ва ҳамаи корҳо танҳо ба сӯи Аллоҳ (ч) бозгардонида мешавад. Пас бадкорон ва некӯкоронро ба сазои корашон мерасонад.
45 Эй он касоне, ки ба Аллоҳ (ч) имон доред ва аз Паёмбараш пайравӣ мекунед, вақте бо ҷамоае аз кофирон рӯбарӯ шавед, пас ҳангоми мулоқоташон устувор истода, тарсӯӣ накунед ва Аллоҳ (ч)-ро бисёр ёд кунед ва аз Ӯ ҳоҷати худро бихоҳед. Зеро фақат Аллоҳ (ч) ба кӯмаки шумо Тавоно аст. Ин гуфтаҳоро иҷро кунед, шояд Аллоҳ (ч) шуморо ба матлубатон ноил сохта, аз он чи намехоҳед, дур гардонад.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Молҳои ғанимат аз Аллоҳ таоло аст. Онро ҳар тавре ва дар ҳар куҷо хоҳад, қарор медиҳад. Ҳеҷ кас дар ин кор ҳаққи дахолат надорад;

2.Яке аз асбоби пирӯзӣ он аст, ки Аллоҳ (ч) кори мӯъминонро он чунон чора мекунад, ки ғолибашон месозад. Сабру шикебоӣ, устуворӣ ва зиёд зикри Аллоҳ (ч) низ аз василаҳои расидан ба пирӯзӣ аст;

3.Қазои Парвардигор иҷрошаванда ва ҳикматаш бағоят азим аст. Ҳикмати илоҳӣ бар ҳамаи бандагонаш нек аст.

وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَنَٰزَعُواْ فَتَفۡشَلُواْ وَتَذۡهَبَ
رِيحُكُمۡۖ وَٱصۡبِرُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ٤٦ وَلَا تَكُونُواْ
كَٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بَطَرٗا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ٤٧ وَإِذۡ زَيَّنَ
لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلۡيَوۡمَ مِنَ
ٱلنَّاسِ وَإِنِّي جَارٞ لَّكُمۡۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلۡفِئَتَانِ نَكَصَ
عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكُمۡ إِنِّيٓ أَرَىٰ مَا لَا
تَرَوۡنَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٤٨ إِذۡ يَقُولُ
ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمۡۗ
وَمَن يَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٤٩ وَلَوۡ
تَرَىٰٓ إِذۡ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَضۡرِبُونَ
وُجُوهَهُمۡ وَأَدۡبَٰرَهُمۡ وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ٥٠ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ٥١
كَدَأۡبِ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيّٞ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٥٢

(46) Ва дар гуфтору кирдор ва ҳама ҳолатҳоятон фармонбардории Аллоҳ (ч) ва Расулашро бар худ лозим бигиред ва низоъ накунед. Зеро низоъ сабаби заъф, тарсӯӣ ва аз миён рафтани шавкату шаҳомататон мегардад ва ҳангоми мулоқоти душман сабр кунед. Ҳамоно Аллоҳ (ч) бо кӯмак ва таъйидаш бо бандагони собир аст. Ҳар бандае, ки Аллоҳ (ч) бо ӯст, ҳатман пирӯз мегардад.

(47) Ва мисли мушриконе, ки бо кибр ва худнамоӣ аз Макка берун шуда, мардумро аз даромадан ба дини Худо манъ мекунанд, набошед ва он чи анҷом медиҳанд, Аллоҳ (ч) Иҳотагари он аст. Ҳатман онҳоро ба сазои амалҳояшон мерасонад.

(48) Ва эй мӯъминон, неъматҳоеро, ки Аллоҳ (ч) бар шумо арзонӣ дошта аст, ба ёд оред. Вақте Шайтон кирдорҳои зишти мушриконро дар назарашон зебо нишон дод, сипас ҷасорати онҳоро барои мулоқот ва ҷангидани мусулмонон бедор карда гуфт: “**Имрӯз касе шуморо мағлуб сохта наметавонад. Ман бароятон кӯмак мерасонам ва аз шарри душманон бароятон паноҳ медиҳам**.” Пас вақте ду гурӯҳ-мӯъминон бо фариштагон аз як сӯ ва мушрикон бо Шайтон, ки андак баъд онҳоро тарк хоҳад кард, аз сӯи дигар - рӯбарӯи якдигар истоданд, Шайтон пушт гардонида, рӯ ба фирор ниҳод ва ба мушрикон гуфт: “**Бешубҳа, аз шумо безорам. Зеро ман фариштагонеро, ки барои кӯмаки мӯъминон омадаанд, мебинам. Ҳамоно аз он метарсам, ки Аллоҳ (ч) маро ҳалок гардонад ва Аллоҳ (ч) Сахтуқубат буда, касе таҳаммули азобашро надорад.**”

(49) Ва ба ёд оред, он гоҳ, ки мунофиқон ва бандагони заифимон мегуфтанд: “**Дини мусулмонон онҳоро фиреб додааст. Барои онҳо бо вуҷуди кам будани теъдоду лавозимоти ҷангиашон ва зиёдии адади душманону аз нигоҳи ҳарбӣ муҷаҳҳаз будани онҳо ваъдаи пирӯзӣ додаст**.” Ва ин гурӯҳи нотавонбин дарк намекунанд, ки ҳар кас ба Аллоҳи Ягона такя карда, ба ваъдаи дар бораи пирӯзӣ додааш эътимод кунад, ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) ёриаш мерасонад ва новобаста аз ҳадди заъфаш ӯро танҳо намегузорад. Ва Аллоҳ (ч) Зоти ҳамеша Ғолибу дар таъйини қазову қадар ва аҳкомаш бағоят Ҳаким аст.

(50) Ва эй Паёмбар, агар кофиронро медидӣ, вақте ки фариштагон ба сахтӣ ҷонашонро аз бадан мекашанд ва фариштагон ҳангоми рӯй овардани кофирон бар чеҳра ва вақти пушт тофта гурехтанашон, бар пушташон зада “**Эй кофирон, уқубати сӯзонро бичашед**” мегӯянд, агар он лаҳзаҳоро медидӣ, ҳолати бисёр сахтро мушоҳида мекардӣ.

(51) Эй кофирон, сабаби ин азоби дардовар дар вақти қабзи ҷон ва уқубати сӯзон дар қабру рӯзи растохез он корҳоест, ки дар дунё худ бо дасти худ онро анҷом додаед. Ва Аллоҳ (ч) ҳаргиз ба мардум ситам раво намебинад, балки дар байнашон бо адолат доварӣ мекунад. Зеро Аллоҳ (ч) Довари Одил аст.

(52) Ва ин уқубати барои кофирон омада хоси онҳо нест, балки он қонуни собити илоҳӣ буда, дар ҳар замону макон онро бар аҳли куфру ширк амалӣ гардонида аст. Ба дурустӣ ки вақте пайравони Фиръавн ва умматҳои пеш аз онҳо гузашта ба оятҳои Аллоҳ (ч) кофир шуданд, уқубати илоҳӣ онҳоро фаро гирифт. Пас Аллоҳ (ч) онҳоро ба сабаби гуноҳонашон бо овардани азоби сахт ҳалок гардонид. Бешак, Аллоҳ (ч) Зоти Тавонои бар бандагони нофармон Сахтуқубат аст.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Кибру ғурур бемории хатарнокест, ки ба бунёди шахсияти инсон рахна ворид карда, суръати ҳалокати соҳибашро тезтар мегардонад;

2.Пеша кардани сабр соҳибашро дар таҳаммули сахтиҳо кӯмак мерасонад. Инчунин сабр манифати имонӣ дорад. Фоидаи имониаш он аст, ки ҳар кас ба мақсади итоат аз фармони Худо сабр кунад, Худо ӯро кӯмак мерасонад. Ин гуна ҳолатҳо дар таҷрибаҳои зиндагӣ зиёд ба мушоҳида расидааст;

3.Низоъ ва ихтилофот аз асбоби парокандагии уммати исломӣ, сабаби шикасту ақибмондагӣ, омили аз байн рафтани нерӯву ғолибият ва давлату шаҳомати мусулмонон аст;

4.Имони қавӣ боис мешавад, то шахс ба корҳои азим, ки ҳатто лашкарҳои калон аз иҷрои он ҳарос доранд, қадам мегузорад.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ حَتَّىٰ
يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٥٣ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم
بِذُنُوبِهِمۡ وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَۚ وَكُلّٞ كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ٥٤
إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ
٥٥ ٱلَّذِينَ عَٰهَدتَّ مِنۡهُمۡ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهۡدَهُمۡ فِي كُلِّ
مَرَّةٖ وَهُمۡ لَا يَتَّقُونَ ٥٦ فَإِمَّا تَثۡقَفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡحَرۡبِ فَشَرِّدۡ بِهِم
مَّنۡ خَلۡفَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ٥٧ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوۡمٍ
خِيَانَةٗ فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ
٥٨ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُوٓاْۚ إِنَّهُمۡ لَا يُعۡجِزُونَ
٥٩ وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ
تُرۡهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ
لَا تَعۡلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فِي سَبِيلِ
الحِزب ١٩ ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ٦٠ ۞ وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلۡمِ
فَٱجۡنَحۡ لَهَا وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٦١

53 Сабаби ин уқубати сахт дар он аст, ки вақте Аллоҳ (ҷ) барои қавме неъмат ато кунад, он лутфу эҳсонашро аз онҳо намегирад, магар он ки онҳо ҳолати неки худро аз имон, устуворӣ дар роҳи дуруст ва сипосгузорӣ аз неъматҳои илоҳӣ ба ҳолати бади куфр, сарпечӣ аз фармонҳои илоҳӣ ва носипосии неъматҳо тағйир диҳанд. Ва ҳамоно Аллоҳ (ҷ) Шунавандаи гуфтори бандагон, Донандаи кирдори онҳост. Ҳеҷ гуфтору кирдорашон аз Аллоҳ (ҷ) махфӣ намебошад.

54 Ҳолати ин кофирон ба ҳолати дигарон ба монанди пайравони Фиръавн ва умматҳои такзибкунандаи пеш аз онҳо гузашта шабоҳат дорад. Онҳо оятҳои Моро такзиб карданд, пас ба сабаби гуноҳонашон ҳалокашон сохтем ва пайравони Фиръавнро бо ғарқ намудан дар баҳр нобуд сохтем. Ва ҳар яке аз тобеони Фиръавн ва умматҳои пеш аз онҳо гузашта бо куфр варзидан ва ширк овардан ситамкор буданд. Бинобар ин, сазовори азоб гаштанд.

55 Ҳамоно назди Аллоҳ (ҷ) бадтарин мавҷуди дар замин хазанда кофиронанд. Пас онҳо ба сабаби исрор бар куфр агарчи барояшон мӯъҷизаҳои зиёд ояд, имон намеоранд ва дар куфру ширк пофишорӣ менамоянд. Зеро хирад, шунавоӣ ва биноиашон, ки василаҳои ҳидоят аст, аз фаҳмидан, шунидан ва дидани ҳақиқат оҷиз гашта аст.

56 Касоне аз кофирон ба мисли Бани Қурайза, ки бо онҳо паймон бастаӣ, боз ҳар бор он паймонро мешикананд ва онҳо аз Аллоҳ (ҷ) наметарсанд. Барои ҳамин ба паймонашон вафо намекунанд ва ба талаботи он пойбанд намемонанд.

57 Пас эй Паёмбар, агар дар ҳолати ҷанг бо ин гурӯҳи аҳдшикан рӯбарӯ шавӣ, онҳоро бо сангинтарин навъи уқубат ҷазо бидеҳ, то ҳар каси дигар инро шунида, ҷамъи аҳдшиканон пароканда шуда, шояд аз он чи бар тоифаи аҳдшикан омадааст, ибрат гиранд ва аз ҷангидан бо ту ва кӯмаки душманонат биҳаросанд.

58 Ва эй Паёмбар, агар бо ошкор шудани аломати хиёнат аз паймоншикании қавме, ки бо онҳо аҳд бастаӣ, битарсӣ, пас онҳоро аз бекор кардани паймонашон огоҳ намо, то бо ту дар бораи донистани вайрон сохтани паймони қаблан басташуда баробар бошанд. Пеш аз огоҳ карданашон аз бекор сохтани аҳднома ба таври ногаҳонӣ ба онҳо ҳуҷум макун. Зеро ҳуҷум овардан пеш аз огоҳсозии лағви созишнома хиёнат аст. Яқинан Аллоҳ (ҷ) хоинонро дӯст намедорад. Аз ин рӯ, аз хиёнаткорӣ бипарҳез.

59 Ва кофирон гумон накунанд, ки аз азоби илоҳӣ раҳоӣ ёфтаанд. Ҳаққо, ки онҳо ҳеҷ гоҳ аз азоби илоҳӣ раҳоӣ намеёбанд, балки ҳатман мубталои он мегарданд.

60 Ва эй мӯъминон, ҳар чи аз теъдод, лавозимот ва тирандозӣ, ки қудрати омода сохтанашро доред ва низ аспони барои роҳи Аллоҳ (ҷ) нигоҳдоштаи хешро омода намоед, то ба ин васила душманони Аллоҳ (ҷ) ва душмани худро аз кофирон, ки ҳар замон мунтазири омадани мусибат бар сари шумо ҳастанд, битарсонед. Ва инчунин ба ин васила қавми дигареро битарсонед, ки онҳоро намедонед ва аз душмании дар дилашон нисбат ба шумо пинҳон огоҳӣ надоред, балки фақат Аллоҳ (ҷ) дар бораи онҳо ва душмании дар дилашон пинҳон огоҳӣ дорад. Ва он чи дар роҳи Аллоҳ (ҷ), сарфи назар аз миқдораш харҷ мекунед, Аллоҳ (ҷ) ба шумо ивазашро дар дунё ва охират ба пуррагӣ медиҳад ва ба шумо зулм карда намешавад. Пас барои харҷи молҳои худ дар роҳи Аллоҳ (ҷ) бишитобед.

61 Ва агар онҳо ба мусолаҳа ва тарки набард майл кунанд, пас ту низ эй Паёмбар, ба он майл намуда, бо онҳо паймон банд ва ба Аллоҳ (ҷ) такя намо. Зеро Ӯ ҳаргиз туро тарк намекунад. Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ҷ) Шунавандаи гуфтор, Донандаи мақсад ва кирдори онҳост.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Яке аз фоидаи уқубатҳои барои гуноҳ муқарраршуда он аст, ки шахсони дигар онро дида, аз содир кардани ҷиноят худдорӣ мекунанд. Инчунин ҷинояткор аз дубора иҷрои он амал парҳез мекунад;

2.Вафо бар паймони басташуда аз ахлоқи бандагони мӯъмин аст, магар дар сурате, ки аз тарафи муқобил хиёнат дида шавад;

3.Ба мақсади ҳарос додани душман бо ҳама навъҳои лавозимоти ҷангӣ, абзори мубориза фикрӣ ва сиёсӣ худро омода сохтан бар мусулмонон воҷиб аст;

4.Мусолаҳа бо душман агар ба суди мусулмонон бошад, раво аст.

وَإِن يُرِيدُوٓاْ أَن يَخۡدَعُوكَ فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَيَّدَكَ
بِنَصۡرِهِۦ وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٦٢ وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ لَوۡ أَنفَقۡتَ
مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ
أَلَّفَ بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٦٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَسۡبُكَ
ٱللَّهُ وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٦٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَرِّضِ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ إِن يَكُن مِّنكُمۡ عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ
يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا مِّنَ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ٦٥ ٱلۡـَٰٔنَ خَفَّفَ
ٱللَّهُ عَنكُمۡ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ ضَعۡفٗاۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ
صَابِرَةٞ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ يَغۡلِبُوٓاْ
أَلۡفَيۡنِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ٦٦ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ
أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ
ٱلدُّنۡيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٦٧ لَّوۡلَا كِتَٰبٞ
مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ٦٨ فَكُلُواْ
مِمَّا غَنِمۡتُمۡ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٦٩

62 Ва агар мақсади онҳо аз майл кардан ба мусолаҳа ва тарки ҷанг фиреб додани ту бошад, то бо ин роҳ ба ҷанги навбатӣ омода шаванд, пас яқинан Аллоҳ (ч) бароят дар баробари макру фиребашон басанда аст. Аллоҳ (ч) Зотест, ки туро бо ёрии Худ ва дастгирии мусулмонони муҳоҷиру ансор қувват дода аст.

63 Ва баъди пароканлагӣ дилҳои мӯъминонеро, ки ба сабаби онҳо туро кӯмак карда буд, ҷамъ овард ва байни дилҳояшон улфат андохт. Агар тамоми дороии заминро барои ҷамъсозии қалбҳои парокандаи онҳо харҷ менамудӣ, аз уҳдаи ин кор намебаромадӣ ва дилҳояшонро ҷамъ оварда наметавонистӣ. Вале Аллоҳ (ч) дилҳои парокандаашонро бо ҳам ҷамъ овард. Ҳамоно Аллоҳ (ч) дар мулкаш ҳамеша Ғолиб буда, дар таъйини тақдиру тадбир ва аҳкомаш бағоят Ҳаким аст.

64 Эй Паёмбар, ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) барои нигоҳ доштани ту ва мӯъминони ҳамроҳат аз шарри душманон басанда аст. Бинобар ин, танҳо ба Ӯ такя намо.

65 Эй Паёмбар, бо ҳар васила, ки ирода ва ҳиммати мӯъминонро барои ҷангидан бо душман қавӣ мегардонад, онҳоро тарғиб кун. Агар аз шумо мӯъминон муқобили кофирон бист нафар муборизи босабр бошад, дусад нафари онҳоро мағлуб месозад ва агар сад нафари босабр бошад, ҳазор нафари онҳоро мағлуб месозад. Зеро кофирон қавме ҳастанд, ки аз қонуни Аллоҳ (ч) дар бораи ғолиб гардонидани дӯстонаш ва саркуб сохтани душманонаш ноогоҳ буда, мақсади аслии ҷангро намефаҳманд. Чунки мақсади аслиашон аз ҷанг ҳукмфармоӣ бар дигарон аст.

66 Инак эй мӯъминон, Аллоҳ (ч) ҳукми қаблии Худро аз шумо сабук кард. Зеро Аллоҳ (ч) нотавониатонро медонад. Барои ҳамин бо лутфаш ба шумо сабукӣ овард. Дар майдон барои як нафари шумо муқобили ду нафар кофир устувор истоданро фарз намуд, дар ҳоле ки тибқи ҳукми қаблӣ бояд як мусулмон дар баробари даҳ кофир устувор меистод. Пас агар дар муқобили кофирон аз шумо сад нафари босабр бошад, дусад нафари онҳоро мағлуб мегардонад ва агар ҳазор нафари босабр бошад, бо амр ва нусрати Аллоҳ (ч) ду ҳазори онҳоро мағлуб мегардонад. Ва Аллоҳ (ч) бо дастгирӣ ва кӯмакаш ҳамроҳи мӯъминони босабр аст.

67 Паёмбарро сазовор нест, ки дар ихтиёраш аз кофирони бо вай ҷангида асир дошта бошад, магар он ки дар байнашон куштори бисёр кунад, то ба ин роҳ дар дилашон тарсро ҷой диҳад ва минбаъд ба ҷанг бо Паёмбар барнагарданд. Эй мӯъминон, шумо бо асир гирифтани кофирони ҷанги Бадр мақсади касби матои ночизи дунёро доред ва Аллоҳ (ч) барои шумо охиратеро мехоҳад, ки бо ёрии дин метавон ба он ноил гашт. Ва Аллоҳ (ч) дар Зоту сифоташ ҳамеша Ғолиб, дар таъйини тақдирот ва аҳкомаш бағоят Ҳаким аст.

68 Агар ҳукми собиқи Аллоҳ (ч), ки бароятон гирифтани моли ғанимат ва баҳои озодии асирон ҳалол аст, намебуд, бегумон ба шумо ба сабаби он ки қабл аз омадани пайғом моли ғанимат ва баҳои озодӣ гирифтаед, аз сӯи Аллоҳ (ч) азоби сахт мерасид.

69 Пас эй мӯъминон, моли ғаниматӣ аз куффор ситонидаи худро, ки барои шумо ҳалоли покиза аст, бихӯред. Ва бо иҷрои дастурот ва парҳез аз мамнӯот аз Аллоҳ (ч) битарсед. Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) ба бандагони мӯънин бағоят Бахшандаи Меҳрубон аст.

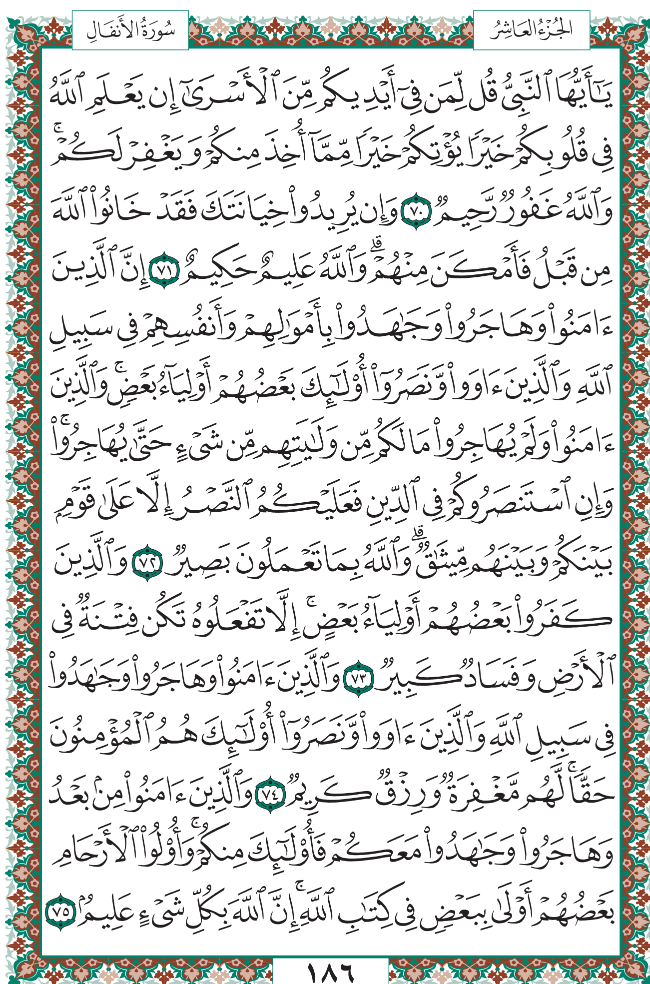
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Аллоҳ таоло дар оятҳои мазкур ваъда додааст, ки мӯъминро аз шарри душман ҳифз намуда, кӯмакашон мерасонад;

2.Устуворӣ дар баробари душман бар мӯъминон фарз аст. Онҳо дар ин масъала, ғайр аз ҳолатҳои истисноӣ дар дигар мавридҳо ихтиёр надоранд;

3.Худо аз бандагон ҳиммати олиро дӯст дошта, пастҳимматиро намеписандад. Ба ҳамин сабаб, онҳоро барои ба даст овардани савоби абадии охират тарғиб мекунад;

4.Гирифтани хунбаҳои озодӣ аз асирон ва ё бе ивази молӣ озод кардани онҳо вақте ҷоиз аст, ки мусулмонон ба пуррагӣ алайҳи душманон ғолиб омада, ҳайбати давлатдории онҳо дар назари дигарон ошкор гашта бошад.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّمَن فِيٓ أَيۡدِيكُم مِّنَ ٱلۡأَسۡرَىٰٓ إِن يَعۡلَمِ ٱللَّهُ
فِي قُلُوبِكُمۡ خَيۡرٗا يُؤۡتِكُمۡ خَيۡرٗا مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ
وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٠ وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ فَقَدۡ خَانُواْ ٱللَّهَ
مِن قَبۡلُ فَأَمۡكَنَ مِنۡهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٧١ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَلَمۡ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَيۡءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْۚ
وَإِنِ ٱسۡتَنصَرُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ فَعَلَيۡكُمُ ٱلنَّصۡرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوۡمِۭ
بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٞۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٧٢ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍۚ إِلَّا تَفۡعَلُوهُ تَكُن فِتۡنَةٞ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَفَسَادٞ كَبِيرٞ ٧٣ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ
حَقّٗاۚ لَّهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٧٤ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۢ بَعۡدُ
وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ مَعَكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ مِنكُمۡۚ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ
بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ٧٥

70 Эй Паёмбар, ба мушрикони рӯзи ҷанги Бадр асир афтода бигӯ: “**Агар Аллоҳ (ч) дар дили шумо нияти некро донад, бароятон дар ивази баҳои озодии додаатон аз он беҳтарро медиҳад ва гуноҳони шуморо мағфират мекунад. Пас барои баҳои озодие, ки аз шумо гирифта шуд, андӯҳгин машавед. Ва Аллоҳ (ч) барои бандагони тавбакор бағоят Бахшандаи Меҳрубон аст**.”

Ин ваъдаи Парвардигор барои Аббоси амӯи Паёмбар (с) ва дигар шахсони мусулмонгашта таҳаққуқ ёфт.

71 Ва эй Муҳаммад, агар асирон бо он сухане, ки бароят ошкор мекунанд, мақсади хиёнати туро дошта бошанд, пас ба дурустӣ, пеш аз ин бо куфр ва аҳдшиканӣ ба Аллоҳ (ч) хиёнат карданд ва бегумон Аллоҳ (ч) туро бар онҳо пирӯз гардонид. Пас аз онҳо чанд адад кушта ва чанд адади дигар асир шуданд. Агар боз ба хиёнаткорӣ баргарданд, бояд мунтазири омадани ҳамин гуна уқубат бошанд. Ва Аллоҳ (ч) дар бораи махлуқот ва он чи ба салоҳи онҳост, Доно буда, дар чорасозии корҳояшон бағоят Ҳаким аст.

72 Бешак, касоне, ки ба Аллоҳ (ч) имон оварданд ва Паёмбарашро тасдиқ карда, бо шариаташ амал намуданд ва аз диёри куфр ба диёри Ислом ё ҳар ҷои барои ибодат эмин роҳи ҳиҷратро пеш гирифтанд ва бо мақсади ғолибияти дин молҳо ва ҷонҳои худро дар роҳи ҷиҳод бахшиданд ва шахсоне, ки ин гурӯҳи муҳоҷири муҷоҳидро дар манзилҳояшон фуруд оварда, ба онҳо кӯмак намуданд, ҳар ду гурӯҳи муҳоҷирон ва ёваронашон дар боби кӯмакрасонӣ ва дастгирӣ баъзе дӯсти баъзеи дигар ҳастанд. Ва касоне, ки ба Аллоҳ (ч) имон оварда, аз диёри куфр ба диёри Ислом ҳиҷрат накарданд, пас эй мӯъминон, ба шумо кӯмак ва ҳимояташон, магар он ки ҳиҷрат кунанд, воҷиб нест. Ва агар кофирон бар онҳо зулм кунанд ва онҳо аз шумо кӯмак хоҳанд, пас барояшон муқобили душман кӯмак расонед, магар вақте миёни шумо ва душманонашон паймоне бошад, ки онро нашикастаанд. Ва Аллоҳ (ч) ба тамоми он чи мекунед, Бино аст. Ҳеҷ чиз аз назари Ӯ махфӣ нест ва яқинан шуморо ба ҷазои кирдоратон мерасонад.

73 Ва кофирон дар ҳамкорӣ муқобили шумо баъзеашон дӯст ва ёвари баъзеи дигарашон ҳастанд. Пайванди куфр онҳоро алайҳи шумо ҷамъ месозад. Бо ҳамин пайванд якдигарро ёрӣ медиҳанд. Мӯъмин кофиронро дӯсти хештан намегирад. Агар шумо мӯъминонро дӯст ва кофиронро душман нагиред, ин амалатон барои мӯъминон боиси фитнаи бузург мегардад /зеро онҳо бародарони ҳамкеши худро, ки барояшон кӯмак расонанд, пайдо намекунанд/ ва бо манъи мардум аз роҳи Худо дар замин фасоди бузург ба вуҷуд меояд.

74 Ва касоне, ки имон оварданд ва дар роҳи Аллоҳ (ч) ҳиҷрат ва ҷиҳод карданд ва касоне, ки муҳоҷирони роҳи Аллоҳ (ч)-ро дар ватани худ ҷой доданд ва кӯмак намуданд, ин ду гурӯҳ мӯъминони воқеӣ буда, онҳоро аз сӯи Аллоҳ (ч) мағфирати гуноҳон ва рӯзии неки ҷаннат аст.

75 Ва касоне, ки баъд аз шумо муҳоҷирон ва ансор имон оварданд ва ҳиҷрат карданд ва ба хотири пирӯзии Ислом дар роҳи Аллоҳ (ч) ҷиҳод намуданд, ин ҷамоа аз ҷумлаи шумо мӯъминон ҳастанд. Онҳо ба монанди шумо салоҳият ва ӯҳдадориҳо доранд. Ва хешовандон дар боби мерос дар ҳукми Аллоҳ (ч) баъзеашон ба баъзеи дигарашон аз меросбарии қаблӣ, ки бар асоси имон ва ҳиҷрат мерос бурда мешуд, сазовортаранд. Бешак, Аллоҳ (ч) ба ҳама чиз Доно аст. Ҳеҷ чиз аз илми Ӯ махфӣ нест. Ӯ он чиро ба салоҳи кори бандагон аст, медонад ва онро барояшон дар аҳкомаш муқаррар месозад.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Бар мӯъминон воҷиб аст, ки асиронро ба сӯи имон шавқманд гардонанд;

2.Оятҳои каримаи мазкур барои аҳли имон шомили хушхабарӣ мебошад. Агар онҳо аз василаҳои моддӣ ва маънавии пирӯзӣ дуруст истифода баранд, алайҳи душман ғолиб мегарданд;

3.То вақте ки мусулмонон ҳамагӣ бар зидди кофирон муттаҳид нашаванд, шукӯҳу шаҳомати онҳо ошкор намегардад ва адами ҳамдастӣ боиси ба вуҷуд омадани фасоди бузург мешавад;

4.Вафо ба паймон дар Ислом фазилати зиёд дошта, агарчи гоҳо нафъи баъзеи мусулмононро халалдор созад, аҳамияташ коста намегардад.

ترتيبها ٩ سُورَةُ التَّوبَة آياتها ١٢٩

الحزب ١٩

بَرَآءَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ١
فَسِيحُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى
ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخْزِى ٱلْكَٰفِرِينَ ٢ وَأَذَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ
إِلَى ٱلنَّاسِ يَوْمَ ٱلْحَجِّ ٱلْأَكْبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِىٓءٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ
وَرَسُولُهُۥ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى ٱللَّهِ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ شَيْـًٔا
وَلَمْ يُظَٰهِرُوا۟ عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوٓا۟ إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ٤ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلْأَشْهُرُ ٱلْحُرُمُ
فَٱقْتُلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَٱحْصُرُوهُمْ
وَٱقْعُدُوا۟ لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟
ٱلزَّكَوٰةَ فَخَلُّوا۟ سَبِيلَهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ٥ وَإِنْ أَحَدٌ
مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ٱسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَٰمَ
ٱللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُۥ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُونَ ٦

СУРАИ “ТАВБА”
АЗ СУРАҲОИ НОЗИЛШУДА ДАР МАДИНАИ МУНАВВАРА АЗ РӮЙИ ТАРТИБ НУҲУМ СУРАИ ҚУРЪОНИ КАРИМ ДОРОИ ЯКСАДУ БИСТУ НУҲ ОЯТ

Баъзе аз мақсадҳои асосии ин сураи муборака:

Ошкор кунонидани ҳолатҳои кофирон, мунофиқон, мӯъминон ва шармандаю расво гардонидани аҳли нифоқ.

Тафсир:

1 Ин оятҳо аз ҷониби Аллоҳ (ч) ва Паёмбараш эълони безорӣ ва огоҳии интиҳои паймонҳоест, ки шумо мусалмонон дар ҷазират-ул- Араб бо мушрикон бастаед.

2 Пас эй мушрикон, дар ин сарзамин муддати чор моҳ дар амну амон сайру гашт кунед. Баъд аз поён ёфтани ин муддат шумо дигар паймон ва амну амон надоред. Ва бидонед, ки агар куфри худро идома диҳед, ҳеҷ гоҳ аз уқубати илоҳӣ раҳоӣ намеёбед ва бидонед, Аллоҳ (ч) кофиронро дар дунё бо кушташавӣ ва асир афтодан ва дар охират бо даровардан ба дӯзах хор месозад. Ин ҳукм шахсони аҳдшикан ва низ касонеро, ки созишномаи ғайри муваққатӣ бастаанд, дарбар мегирад. Аммо он касе, ки паймони муваққатӣ дорад, агарчи муддати он аз чор моҳ ҳам бештар бошад, паймони бастааш то анҷом ёфтани муддати таъйиншуда риоя карда мешавад.

3 Ва ин оятҳо аз сӯи Аллоҳ (ч) ва Паёмбараш дар рӯзи қурбонӣ ба ҳама мардум эълон аст, ки Аллоҳ ва Расулаш аз мушрикон безоранд. Пас эй мушрикон, агар тавба кунед, ин барои шумо беҳтар аст. Дар сурати аз тавба рӯй тофтан яқин дошта бошед, ки аз уқубати Аллоҳ (ч) раҳоӣ намеёбед. Ва кофиронро ба омадани азоби дардовар “**мужда**” бидеҳ. Азоби ниҳоят сахт мунтазири онҳо аст.

4 Магар он мушриконе, ки бо онҳо паймон бастед ва ба паймони хеш вафо намуда, аз он ҳеҷ чизро нақз накардаанд. Ин тоифа аз ҳукми гузашта ҷудоянд. Пас ба паймонашон то тамомшавии муддаташ вафо кунед. Бешак, Аллоҳ (ч) бандагонеро, ки бо иҷрои амрҳо ва парҳез аз ҳаромҳо тақво мекунанд, дӯст медорад. Вафо ба паймон ва парҳез аз хиёнаткорӣ аз ҷумлаи дастуроти Аллоҳ (ч) аст.

5 Пас чун муддати чор моҳе, ки дар он душманонатонро амон додаед, ба анҷом расад, дар ҳар куҷо бо мушрикон вохӯрдед, онҳоро бикушед ва дар қалъаҳояшон муҳосираашон кунед ва дар ҳар сари роҳашон камин нишинед. Пас агар аз ширк овардан ба Аллоҳ (ч) тавба карда, намозашонро барпо доранд ва закоти молашонро пардозанд, дар ин сурат онҳо бародарони динии шумо гаштаанд, пас алайҳашон ҷангиданро тарк созед. Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) ба бандагони тавбакор бисёр Бахшандаи Меҳрубон аст.

6 Ва агар яке аз мушриконе, ки рехтани хун ва ситонидани молаш дуруст аст, аз ту Паёмбар паноҳандагӣ хоҳанд, дархосташро бипазир, то Қуръонро бишунавад, сипас ӯро ба ҷои барояш дорои амн бирасон. Ин ҳукм барои он аст, ки кофирон қавми аз ҳақиқатҳои ин дин ноогоҳ мебошанд. Агар кофирон бо шунидани Қуръон аз ҳақиқатҳои Ислом огоҳ шаванд, шояд ҳидоят ёбанд.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Оятҳои мазкур далели ошкор аст, ки Ислом мехоҳад алоқаҳои хориҷии худро бо душманонаш бар асоси мусолаҳа, амният ва якдигарфарҳмӣ ба роҳ монад;

2.Ислом аҳду паймонро қадрдонӣ карда, ба он вафо намуданро воҷиб гардонида, риояи онро самараи имону тақво медонад;

3.Барпо доштани намоз ва пардохти закот нишонаҳои асосии мусулмонӣ аст. Он ду рехтани хуну ситонидани моли касро манъ карда, барои шахсони иҷрокунандаи намозу закот ҳуқуқи мусулмониро аз маҳфуз мондани хуну мол лозим мегардонад, магар дар он мавриде, ки барои ҳокимону зимомдорон шаръан рехтани хун ва гирифтани мол ҷоиз аст. Мавридҳое, ки дар он рехтани хуни шахс дуруст мебошад, куштори баноҳақ, зинои мард ё зани оиладор ва аз Ислом ба куфр баргаштан аст;

4.Вақте ки кофири дар ҳолати ҷанг қарордошта аз мусулмонон паноҳандагӣ мехоҳад, амон доданаш дуруст аст. Барояш амон дода мешавад, то бо истифода аз ин фурсат аз ҳақиқати Ислом огоҳ гардад. Ин ҳукм маънои онро дорад, ки таҳаммулпазирӣ, риояи эҳтироми кофирон ва сиёсати мусолиматомез дар Ислом дорои бартарият аст.

كَيۡفَ يَكُونُ لِلۡمُشۡرِكِينَ عَهۡدٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِۦٓ
إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ فَمَا ٱسۡتَقَٰمُواْ
لَكُمۡ فَٱسۡتَقِيمُواْ لَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٧
كَيۡفَ وَإِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ لَا يَرۡقُبُواْ فِيكُمۡ إِلّٗا وَلَا
ذِمَّةٗۚ يُرۡضُونَكُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَتَأۡبَىٰ قُلُوبُهُمۡ وَأَكۡثَرُهُمۡ
فَٰسِقُونَ ٨ ٱشۡتَرَوۡاْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلٗا فَصَدُّواْ عَن
سَبِيلِهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩ لَا يَرۡقُبُونَ
فِي مُؤۡمِنٍ إِلّٗا وَلَا ذِمَّةٗۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُعۡتَدُونَ ١٠ فَإِن
تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي
ٱلدِّينِۗ وَنُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ١١ وَإِن
نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُم مِّنۢ بَعۡدِ عَهۡدِهِمۡ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمۡ
فَقَٰتِلُوٓاْ أَئِمَّةَ ٱلۡكُفۡرِ إِنَّهُمۡ لَآ أَيۡمَٰنَ لَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ
يَنتَهُونَ ١٢ أَلَا تُقَٰتِلُونَ قَوۡمٗا نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ
وَهَمُّواْ بِإِخۡرَاجِ ٱلرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٍۚ
أَتَخۡشَوۡنَهُمۡۚ فَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخۡشَوۡهُ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٣

7 Дуруст нест, ки мушрикон назди Аллоҳ (ч) ва Паёмбараш соҳиби паймон ва амну амон бошанд, магар паймони он мушриконе, ки шумо мусулмонон дар сулҳи Ҳудайбия дар назди Масҷид-ул-ҳаром бо онҳо паймон бастед. Пас то он вақте ки онҳо бар паймони бо шумо бастаашон боқӣ монда, онро намешикананд, шумо низ бар он боқӣ бимонед ва онро нашиканед. Аллоҳ (ч) бандагони парҳезкорашро, ки дастуроти Ӯро иҷро мекунанд, дӯст медорад.
8 Чӣ гуна онҳо метавонанд соҳиби паймон ва амну амон бошанд, дар ҳоле ки онҳо душманатон буда, агар бар шумо пирӯз шаванд, нисбат ба шумо на ҳақи хешӣ ва на паймонро риоя намекунанд, балки ба сахтарин азоб гирифторатон месозанд?! Онҳо шуморо бо сухани ширине, ки аз забонашон мебарояд, розӣ месозанд, вале дилашон бо забонашон яксон нест. Барои ҳамин ба паймони худ вафо намекунанд. Ва бештарашон ба сабаби аҳдшиканӣ аз тоати Аллоҳ (ч) хориҷанд.
9 Онҳо пайравӣ намудан ба оятҳои Аллоҳ (ч)-ро, ки вафо ба аҳд ҷузъи он аст, бо баҳои ночизи матои дунё иваз карданд. Матои дунё барои онҳо роҳи расидан ба хостаҳои нафс аст. Пас худ аз пайравии ҳақ боз истода, аз он рӯй тофтанд ва дигаронро низ аз он боз доштанд. Ба дурустӣ ки онҳо амалҳои ниҳоят бадеро анҷом медоданд.
10 Онҳо нисбат ба ҳеҷ мӯъмине ҳақи хешовандӣ ва аҳдро риоя намекунанд. Зеро ба мӯъминон адовати сахт доранд. Ва инҳо қавми аз марзҳои Аллоҳ (ч) гузаранда ҳастанд. Чунки дорои сифоти золимӣ ва таҷовузкорӣ мебошанд.
11 Пас агар аз куфри худ ба сӯи Аллоҳ (ч) тавба карда, калимаи шаҳодатро ба забон оранд ва намозро барпо доранд ва закоти молро диҳанд, бешак, мусулмон шуда, бародари диниатон маҳсуб мешаванд. Дар ин сурат онҳо низ монанди шумо соҳиби салоҳият ва уҳдадориҳо мегарданд. Муқобилашон ҷангидан ҳалол нест. Зеро Ислом молу хуну номусашонро маҳфуз гардонида аст. Ва Мо оятҳои Худро барои қавме, ки медонанд, баён мекунем. Зеро шахсони соҳибдониш аз оятҳои Мо истифода мебаранд ва ба дигарон низ фоида мерасонанд.
12 Ва агар ин мушриконе, ки бо онҳо то як муддати муайян оиди наҷангидан паймон бастед, паймонашонро вайрон кунанд ва ба дини шумо айб гирифта, онро таъна зананд, пас бо онҳо биҷангед. Зеро онҳо пешвоён ва раҳбарони куфранд. Минбаъд паймоне, ки то имрӯз хуни онҳоро маҳфуз медошт, надоранд. Муқобилашон биҷангед, то аз куфр варзидан, аҳдшиканӣ ва айбу таъни динатон худдорӣ кунанд.
13 Эй мӯъминон, чаро бо қавме, ки паймонашонро шикаста, дар ҷамъомади дар Дору-н-надва доир сохтаашон барои ихроҷи Паёмбар (с) аз Макка тасмим гирифтанд, намеҷангед?! Дар ҳоле ки бори нахуст онҳо бо кӯмак расонидан ба қабилаи Бакри ҳампаймони Қурайш бар зидди қабилаи Хузоаи ҳампаймони Паёмбар (с) бо шумо ҷангиданро оғоз намуданд. Оё аз онҳо метарсед, ки муқобилашон намеҷангед?! Агар мӯъмини ҳақиқӣ бошед, пас Аллоҳ (ч) сазовортар аст, ки аз Ӯ битарсед.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Оятҳои карима далолат мекунад, ки ҷангидан бо кофирони аҳдшикан сабабҳои зиёд дошта, муҳимтаринаш нақзи аҳд аст;

2.Оятҳои мазкур далели он аст, ки ҳар ки аз адои намоз ё пардохти закот сарпечӣ кунад, то вақти иҷрои он бар зидди вай ҷангида мешавад. Чигунае, ки Абӯбакри Сиддиқ (р) бо қавми аз пардохти закот сарпечӣ карда айнан ҳамин корро кард;

3.Баъзеи донишмандон аз ин қавли Аллоҳ таоло, ки "...**ва дини шуморо айб гирифта, онро таън зананд...**" ҳуҷҷат оварда мегӯянд: "**Ҳар кас дидаву дониста Исломро масхара карда, ба он таън расонад, куштанаш воҷиб мегардад**.";

4.Яке аз далолатҳои оятҳои мазкур он аст, ки агар мӯъмин дар ҳақиқат аз Аллоҳ таоло битарсад, бояд дар набарди кофирони ҷангҷӯй ҷасуртарин шахс бошад.

قَٰتِلُوهُمۡ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ وَيُخۡزِهِمۡ وَيَنصُرۡكُمۡ
عَلَيۡهِمۡ وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَ ١٤ وَيُذۡهِبۡ غَيۡظَ
قُلُوبِهِمۡۗ وَيَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٥
أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمۡ
وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَلِيجَةٗۚ
وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٦ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ١٧ إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى
ٱلزَّكَوٰةَ وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ فَعَسَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ
ٱلۡمُهۡتَدِينَ ١٨ ۞أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ ٱلۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَجَٰهَدَ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِۚ لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ
١٩ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ
وَأَنفُسِهِمۡ أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ٢٠

(14) Эй мӯъминон, бо ин гурӯҳи мушрикон биҷангед. Зеро агар бо онҳо биҷангед, Аллоҳ (ҷ) тавассути дастони шумо эшонро уқубат мекунад. Азоб додани Аллоҳ (ҷ) онҳоро б роҳи аз тарафи шумо кушта шуданашон сурат мегирад. Ва инчунин онҳоро бо шикаст додан дар майдони ҷанг ва асир афтодан хор мегардонад ва шуморо бо пирӯз сохтан кӯмак мекунад ва дарди дилҳои қавми мӯъминеро, ки дар ҷанг ҳозир набуданд, бо кушта гаштани душманон, асир афтодани онҳо ва ғолиб шудани аҳли имон шифо мебахшад.
(15) Ва бо ноил гаштани мӯъминон ба пирӯзӣ хашми дилашонро дур мегардонад ва дар сурати тавба кардани ин қавми якрави саркаш /чуноне рӯзи фатҳи Макка аз тарафи баъзеҳо ин гуна ҳолат пеш омад/ Аллоҳ (ҷ) аз байни онҳо тавбаи ҳар киро хоҳад, мепазирад ва Аллоҳ (ҷ) Донандаи садоқати шахси тавбакунанда буда, дар офариниш, тадбири корҳои махлуқот ва аҳкомаш бағоят Ҳаким аст.
(16) Эй мӯъминон, оё мепиндоред, ки Аллоҳ (ҷ) шуморо бидуни озмоиш мегузорад?! Имтиҳон дар роҳи Аллоҳ (ҷ) аз ҷумлаи қонунҳои ҳамешагӣ аст. Ҳатман шумо мавриди санҷиш қарор мегиред, то Аллоҳ (ҷ) муҷоҳидони боихлосатонро аз ғайри онҳо ҷудо кунад ба дигарон маълум созад, он касонеро, ки барои худ ба ҷуз Аллоҳ (ҷ) ва Расулаш ва мӯъминон аз кофирон дӯсти пинҳон ва маҳрами роз нагирифтаанд. Ва Аллоҳ (ҷ) аз он чи мекунед, Бохабар аст. Ҳеҷ чиз аз Ӯ махфӣ намебошад ва ҳатман шуморо ба сазои амалҳоятон мерасонад.
(17) Мушриконро сазовор нест, ки бо ибодат ва навъҳои тоати худ масҷидҳои Аллоҳ (ҷ)-ро обод кунанд, дар ҳоле ки онҳо бо ошкорсозии куфр ба кофир будани худ эътироф доранд. Ин ҷамоа аъмолашон ба сабаби аз даст додани имон, ки шарти қабулшавии аъмоли нек аст, ботил шудааст ва онҳо рӯзи қиёмат ба дӯзах даромада, дар он ҷовидон мемонанд, магар он ки пеш аз марг аз амали ширкашон тавба кунанд.
(18) Ба дурустӣ, касе сазовори ободсозии масҷид буда, ин вазифаро ба таври шоисат иҷро мекунад, ки ба Аллоҳи Ягона имон оварда, аз ширк бипарҳезад ва низ ба рӯзи қиёмат имон дорад ва намозро барпо медорад ва закоти молашро мепардозад ва ғайр аз Аллоҳ (ҷ) дигар аз касе наметарсад. Пас умед аст, ки ин гурӯҳ аз ҷумлаи ҳидоятёфтагон ба роҳи рост бошанд. Аммо мушрикон аз ҳидояти илоҳӣ дуранд.
(19) Эй мушрикон, оё анҷомдиҳандагони вазифаҳои об додан ба зоирони хонаи Худо ва ободсозии Масҷид-ул-ҳаромро бо шахсе, ки ба Аллоҳи Ягона ва рӯзи охират имон оварда ва ба мақсади пирӯзии дин ва мағлубияти кофирон бо ҷону моли худ ҷиҳод кардааст, баробар гардонидаед?! Оё шумо ин ду гурӯҳро аз рӯи фазилат назди Аллоҳ (ҷ) баробар медонед?! Инҳо ҳаргиз назди Аллоҳ (ҷ) баробар нестанд. Ва Аллоҳ (ҷ) ба он касоне, ки ба сабаби ширк овардан ситам намуданд агарчи ба мисли об додан ба зоирони хонаи Худо кори нек ҳам кунанд, тавфиқи ҳидоят ба роҳи дурустро намедиҳад.
(20) Касоне, ки имон оварданд ва аз қаламрави куфр ба кишварҳои исломӣ ҳиҷрат карданд ва бо амвол ва ҷонашон дар роҳи Аллоҳ (ҷ) ҷиҳод намуданд, мақомашон назди Аллоҳ (ҷ) аз дигарон бузургтаранд. Ва ҳамин гурӯҳи мавсуф бо ба даст овардани ҷаннат растагоронанд.

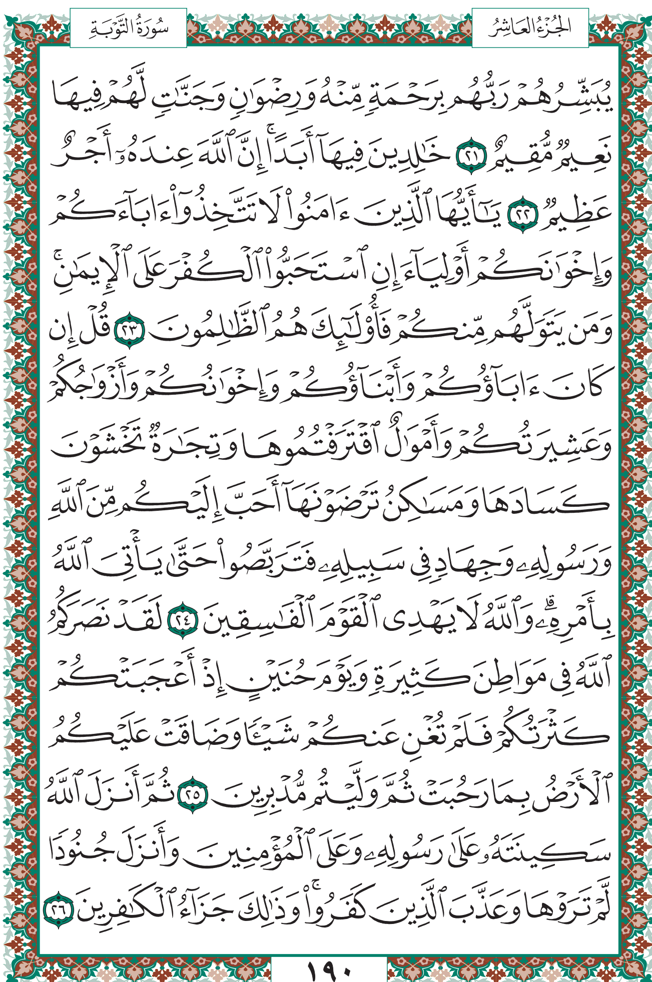
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Оятҳои карима далолат мекунад, ки Худо бандагони мӯъминро дӯст дошта, ба ҳоли онҳо инояти махсус дода, ҳатто дурсозии хашми қалбашонро аз мақсадҳои шаръии Худ гардонида аст;

2.Худо ҷиҳодро барои ҳосил гаштани муҳимтарин мақсад, яъне ҷудосозии мӯъминони содиқ аз ғайрашон муқаррар кардааст;

3.Бунёдгарони ҳақиқии масҷид касонеанд, ки бо имони содиқ, амалҳои неки намозу закот ва тарси Худо худро оростаанд;

4.Ҷиҳод ва имон ба Худо аз амалҳои неки сероб сохтани зоирони хонаи Каъба ва ободсозии масҷид бартарии зиёд дорад. Чунки имон асоси дин ва ҷиҳод баландтарин қуллаи он аст.

سُورَةُ التَّوۡبَةِ — الجُزۡءُ العَاشِرُ

يُبَشِّرُهُمۡ رَبُّهُم بِرَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَرِضۡوَٰنٖ وَجَنَّٰتٖ لَّهُمۡ فِيهَا
نَعِيمٞ مُّقِيمٌ ٢١ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ
عَظِيمٞ ٢٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَابَآءَكُمۡ
وَإِخۡوَٰنَكُمۡ أَوۡلِيَآءَ إِنِ ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡكُفۡرَ عَلَى ٱلۡإِيمَٰنِۚ
وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٢٣ قُلۡ إِن
كَانَ ءَابَآؤُكُمۡ وَأَبۡنَآؤُكُمۡ وَإِخۡوَٰنُكُمۡ وَأَزۡوَٰجُكُمۡ
وَعَشِيرَتُكُمۡ وَأَمۡوَٰلٌ ٱقۡتَرَفۡتُمُوهَا وَتِجَٰرَةٞ تَخۡشَوۡنَ
كَسَادَهَا وَمَسَٰكِنُ تَرۡضَوۡنَهَآ أَحَبَّ إِلَيۡكُم مِّنَ ٱللَّهِ
وَرَسُولِهِۦ وَجِهَادٖ فِي سَبِيلِهِۦ فَتَرَبَّصُواْ حَتَّىٰ يَأۡتِيَ ٱللَّهُ
بِأَمۡرِهِۦۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ٢٤ لَقَدۡ نَصَرَكُمُ
ٱللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٖ وَيَوۡمَ حُنَيۡنٍ إِذۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡ
كَثۡرَتُكُمۡ فَلَمۡ تُغۡنِ عَنكُمۡ شَيۡـٔٗا وَضَاقَتۡ عَلَيۡكُمُ
ٱلۡأَرۡضُ بِمَا رَحُبَتۡ ثُمَّ وَلَّيۡتُم مُّدۡبِرِينَ ٢٥ ثُمَّ أَنزَلَ ٱللَّهُ
سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودٗا
لَّمۡ تَرَوۡهَا وَعَذَّبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٦

١٩٠

21 Аллоҳ (ч) гурӯҳи мӯъмини муҳоҷири муҷоҳидро аз шомил шудан ба раҳматаш ва изҳори хушнудиаш огоҳ сохта, онҳоро башорат медиҳад, дигар ҳаргиз ба онҳо хашм намегирад ва инчунин онҳоро ба духули боғҳои дорои неъматҳои ҷовидона башорат медиҳад.

22 Онҳо дар он боғҳо абадӣ мемонанд. Инҳо подоши амалҳои шоистаест, ки дар дунё анҷом медоданд. Ҳамоно дар назди Аллоҳ (ч) барои он бандагоне, ки дастуроташро холисона иҷро мекунанд, савоби бузург аст.

23 Эй он касоне, ки ба Аллоҳ (ч) имон оварда, аз дини овардаи Паёмбараш пайравӣ кардаед, агар падарон ва бародарони насабиатон ва дигар хешовандони наздикатон куфрро аз имон овардан ба Аллоҳ (ч) муқаддам гузоранд, онҳоро бо ошкор сохтани асрори мӯъминон ва дар корҳоятон машварат пурсидан барои худ дӯст нагиред. Ва ҳар кас онҳоро бо вуҷуди дар куфр боқӣ монданашон барои худ дӯст мегирад, ба дурустӣ, Аллоҳ (ч)-ро нофармонӣ карда, ба сабаби содир намудани ин маъсият ҷонашро ба ҳалокат андохта, дар ҳаққи худ зулм кардааст.

24 Эй Паёмбар, бигӯ: “Эй мӯъминон! **Агар падаронатон ва фарзандонатон ва бародаронатон ва ҳамсаронатон ва хешовандонатон ва амволи касбкардаатон ва тиҷорате, ки ривоҷи онро хоста, аз касод гаштанаш ҳарос доред ва хонаҳои писандидаатон барои шумо аз Аллоҳ ва Паёмбараш ва ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ (ч) маҳбубтар бошад, пас мунтазири фуруд омадани уқубат ва ҷазои сахт бимонед.”** Ва Аллоҳ (ч) ба бандагони аз амраш берун тавфиқи иҷрои амалҳоеро, ки Ӯро розӣ месозад, намедиҳад.

25 Эй мӯъминон, ҳамоно Аллоҳ (ч) бо вуҷуди кам будани теъдод ва ба таври зарурӣ фароҳам набудани лавозимоти ҷангӣ, шуморо дар ҷойҳои зиёд алайҳи душманонатон кӯмак кард. Ин ғолибиятҳо замоне насибатон гардид, ки танҳо ба Аллоҳ (ч) таваккул намуда, аз василаҳои моддӣ истифода бурдед ва мағрури адади худ нагаштед. Ва аммо рӯзи ҷанги Ҳунайн, ки бисёр будани теъдодатон шуморо мағрур сохт, пас гуфтед: “**Имрӯз мағлуб намегардем, зеро ададамон зиёд аст**”, вале ин адади зиёд, ки боиси мағрур шуданатон гашта буд, бароятон ҳеҷ фоидае наовард, душманонатон муқобилатон пирӯз шуданд ва замин бо вуҷуди паҳноӣ бароятон танг гашт, сипас аз набарди душман дар ҳолати мағлубият пушт гардонида, фирор кардед.

26 Сипас баъди гурехтанатон аз душман Аллоҳ (ч) таскини Худро бар Паёмбараш ва бар мӯъминон нозил намуд. Баъд аз ин ҳама барои набарди душманон устувор гаштанд. Ва фариштагонеро фуруд овард, ки шумо онҳоро намедидед. Ва Аллоҳ (ч) кофиронро бо кушта шудан, асир афтодан, ситонидани амвол ва каниз гаштани занонашон азоб дод ва ин азоб ҷазои кофиронест, ки Паёмбарашонро такзиб карда, аз ойинаш рӯй гардониданд.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Мартабаҳои фазли муҷоҳидон зиёд аст. Мақомашон аз мақоми ҳар кас боло буда, соҳибимтиёз ҳастанд. Муҷоҳидон бандагони зафарманди аз уқубати Парвардигор наҷотёфтагонанд. Аллоҳ (ч) бандагони муҷоҳидро ба неъмати абадӣ мужда дода аст;

2.Оятҳои мазкур далели фарз будани муҳаббати Худову Паёмбар (с) ва муқаддам гузоштани дӯстии онҳо аз ҳар чиз мебошад;

3.Худо ҷанги Ҳунайнро аз байни дигар ҷангҳо алоҳида зикр кард. Зеро дар ин воқеа дарси бисёр муҳим аст. Пирӯзӣ вақте ҳосил мегардад, ки мӯъминон иҷрои фармони Худову Паёмбарро аз ҳар чизи пеш гузоранд. Аммо дар сурати бартар донистани матои дунёи фонӣ шикаст домангирашон мегардад;

4.Дар ин оятҳо фазилати таскин бахшидани илоҳӣ зикр шудааст. Маънои таскин ёфтани Паёмбар (с) боварӣ доштан ба пирӯзӣ ва мутмаин сохтани мӯъминонест, ки бо он кас дар майдони набард буданд. Аммо таскин пайдо кардани мӯъминон маънои онро дорад, ки онҳо баъди як муддат изтиробу тарс бо омадани эҳсоси оромиш дубора барои ҷанги душманон устувор шуда, ҷасур шуданд.

ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡمُشۡرِكُونَ
نَجَسٞ فَلَا يَقۡرَبُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ بَعۡدَ عَامِهِمۡ هَٰذَاۚ
وَإِنۡ خِفۡتُمۡ عَيۡلَةٗ فَسَوۡفَ يُغۡنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦٓ
إِن شَآءَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٢٨ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ مِنَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ عَن يَدٖ
وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٢٩ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ عُزَيۡرٌ ٱبۡنُ ٱللَّهِ
وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَى ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ ٱللَّهِۖ ذَٰلِكَ قَوۡلُهُم
بِأَفۡوَٰهِهِمۡۖ يُضَٰهِـُٔونَ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبۡلُۚ
قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٣٠ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ
وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ
مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٣١

(27) Сипас ҳар кас баъди чашидани он уқубат аз куфру гумроҳии хеш тавба кунад, ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) тавбаи Ӯро мепазирад. Ва Аллоҳ (ч) барои бандагони тавбакор бисёр Бахшандаи Меҳрубон аст. Баъди кофир шудан ва содир кардани маъсият низ ба шарти он ки аз роҳи худ баргарданд, тавбаи онҳоро қабул мекунад.

(28) Эй касоне, ки ба Аллоҳ (ч) ва Паёмбараш имон оварда, аз ойини овардааш пайравӣ кардаед, ҳамоно мушрикон палиданд. Зеро дар вуҷуди онҳо куфр, ситамкорӣ, ахлоқи зишт ва одатҳои бад ҷойгир шуда аст. Бинобар ин, баъд аз ҳамин солашон, ки соли нуҳӯми ҳиҷрӣ аст, агарчи бо мақсади зиёрати ҳаҷ ё адои умра ҳам бошад, набояд ба сарзамини Ҳарам ва Масҷиди Ҳаром дароянд. Ва эй мӯъминон, агар хавф доред, ки ба сабаби манъи вуруди мушрикон аз хӯрданиҳо ва тиҷоратҳои аз тарафи онҳо ҷалбшаванда маҳрум шуда, дучори фақр мегардед, пас ба дурустӣ, Аллоҳ (ч) агар хоҳад, шуморо аз фазлаш тавонгар месозад. Ҳамоно Аллоҳ (ч) Донандаи ҳолати шумо буда, дар он чи бароятон тадбир мекунад, бағоят Ҳаким аст.

(29) Эй мӯъминон, бар муқобили кофирон аз яҳуду насоро, ки ба Аллоҳ (ч) ҳамчун Маъбуди ҳақиқии бемисл ва ба рӯзи қиёмат имон намеоранд, аз ҳаромҳои Аллоҳ (ч) ва Расулаш ба мисли мурдор, гӯшти хук, шароб, рибо ва ғайри он парҳез намекунанд ва ба дини барҳақ тобеъ намешаванд, то вақти бо дасташон дар ҳолати хориву мағлубият супоридани ҷизя **(молиёт)** биҷангед.

(30) Ва қавми яҳуду насоро мушрик ҳастанд. Яҳудиҳо вақте даъво карданд, ки Узайр писари Аллоҳ (ч) аст, бо ин сухан ба Аллоҳ (ч) ширк оварданд ва насрониҳо вақте Исои Масеҳро писари Аллоҳ (ч) хонданд, ба Аллоҳ (ч) ширк оварданд. Ин сухани бофтаро бидуни далел бо даҳонашон гуфта, дар ин бобат ба мушрикони қаблӣ шабоҳат доранд, ки гуфта буданд: “**Фariштагон духтарони Аллоҳ (ч) мебошанд**.” Аллоҳ (ч) аз ин тӯҳмати онҳо Пок аст. Аллоҳ (ч) ҳалокашон гардонад, ки чӣ гуна аз ҳақиқати ошкор ба сӯи ботил гардонида мешаванд?!

(31) Яҳудиҳо донишмандон ва насрониҳо рӯҳониёни худро ғайр аз Аллоҳ (ч) маъбуд гирифтанд. Олимони яҳуд ва обидони насоро барои пайравонашон ҳалолро ҳаром ва ҳаромро ҳалол мегардониданд. Ва насрониҳо Масеҳи писари Марямро барои худ маъбуд сохтанд, дар ҳоле ки Аллоҳ (ч) донишмандони яҳуд, рӯҳониёни насоро, Узайр ва Масеҳи писари Марямро танҳо ба ибодати Маъбуди Ягонаи Бемисл дастур дода буд. Маъбуди Ягонаи барҳақ Аллоҳ (ч) аст. Ба ҷуз Ӯ касе сазовори ибодат нест. Аллоҳ (ч) аз он чи мушрикон ба Ӯ шарик қарор медиҳанд, пок аст.

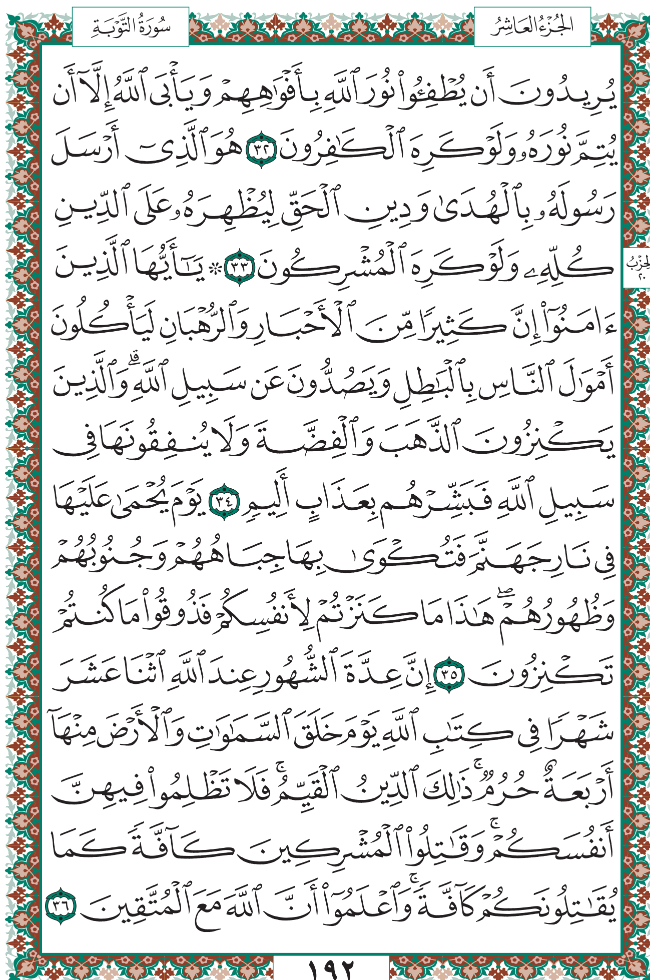
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Алоқамандии дил ба сабабҳои ҷалбкунандаи рӯзӣ раво буда, бо таваккул мухолифат надорад;

2.Барои касби рӯзӣ талош асос ба ҳисоб намеравад, балки он аз фазли илоҳӣ буда, Аллоҳ (ч) ризқи ҳамаро кафолат додааст;

3.Пардохти молиёт ба номи **ҷизя** яке аз се интихобест, ки Ислом онро ба душманон арза мекунад. Мақсад аз пардохти ин навъи молиёт он аст, ки идораи асосӣ дар дасти мусулмонон қарор гирифта, шавкату шаҳомати кофирон барканда шавад;

4.Дар вуҷуди яҳудиҳо он қадар палидӣ ва бадӣ нуҳуфтааст, ки ҳатто дар муқобили Аллоҳ (ч) ҷуръат карда, мехоҳанд шаъни азамати Ӯро кам кунанд.

32 Ин кофирон ва дигар равияҳои аҳли куфр бо дурӯғбофӣ ва такзиби он чи Муҳаммад (с) оварда аст, мехоҳанд Ислом ва далелҳои дар ин он оиди исботи ваҳдонияти Аллоҳ (ч) мавҷудро аз байн баранд ва ботил кунанд ва Аллоҳ (ч) бегумон дини Худро комил карда, бар дигар динҳо ғолиб месозад ва агарчи кофирон камолу ғалабаи дини Ӯро нахоҳанд, Аллоҳ (ч) онро ба итмом расонида, пирӯз мегардонад. Вақте Аллоҳ (ч) кореро ирода кард, касе пеши онро намегирад.
33 Аллоҳ (ч) Зотест, ки Паёмбараш Муҳаммад (с)-ро бо Қуръони раҳнамои мардум ва дини барҳаққи Ислом фиристод, то диншро бо бурҳонҳо ва аҳкомаш бар дигар динҳо бартарӣ дода, ғолиб гардонад, агарчи мушрикон инро написанданд.
34 Эй касоне, ки ба Аллоҳ (ч) ва Паёмбараш имон оварда, аз аҳкоми илоҳӣ пайравӣ кардаед, ба дурустӣ ки бештари олимони яҳуд ва обидони насоро молҳои мардумро баноҳақ, бо ришва ва дигар роҳҳои ҳаром мехӯранд ва инчунин мардумро аз ворид шудан ба дини Аллоҳ (ч) боз медоранд. Ва касоне, ки тиллову нуқраро ҷамъ оварда, закоташро намепардозанд, пас эй Паёмбар, онҳоро ба омадани азоби дардовари рӯзи қиёмат “**башорат**” бидеҳ.
35 Дар рӯзи қиёмат бар он тангаву тиллои ҷамъкардаашон, ки закоташро напардохтаанд, дар ҷаҳаннам оташ афрӯхта мешавад, пас чун ҳарораташ шиддат гирифт, онро ба пешонӣ, паҳлӯ ва пушташон гузошта, бо сарзаниш ба онҳо гуфта мешавад: “**Ин ҳамон молҳоест, ки онро дар дунё барои худ хазина намуда, ҳаққи воҷибашро адо накардед. Бинобар ин, имрӯз оқибати бади он чиро хазина карда, ҳаққашро нададед, бичашед**.”
36 Ҳамоно мутобиқ ба ҳукми Аллоҳ (ч), ки дар Лавҳи Маҳфуз дар нахустин рӯзи офариниши осмонҳо ва замин онро муқаррар кардааст, теъдоди моҳҳо аз дувоздаҳ моҳ иборат мебошад. Аз миёни он дувоздаҳ моҳ Аллоҳ (ч) дар чор моҳ ҷангиданро ҳаром гардонида аст. Он чор моҳ, се моҳи паёпайи “**Зулқаъда**”, “**Зулҳиҷҷа**”, “**Муҳаррам**” ва як моҳи тоқи “**Раҷаб**” аст. Он чи аз теъдоди моҳҳои сол ва ҳаром будани чор моҳ зикр шуд, дини дуруст аст. Пас ба сабаби роҳандозии ҷанг дар моҳҳои ҳаром ва поймол кардани эҳтироми он бар ҷони хештан ҷавр накунед. Ва бо мушрикон дар ҳоли якҷоягӣ биҷангед, он гуна ки онҳо муқобили шумо дар ҳоли якҷоягӣ меҷанганд. Ва бидонед, ки Аллоҳ (ч) бо кӯмакрасонӣ ва устуворсозӣ ҳамроҳи он касоне аст, ки бо иҷрои дастурот ва дурӣ ҷустан аз мамнӯот парҳезкорӣ мекунанд. Ҳар касе, ки Аллоҳ (ч) ҳамроҳаш бошад, мағлуб намегардад.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Оқибат дини Худо агарчи душманон бо кинаву ҳасад мехоҳанд пеши роҳи онро гиранд, пирӯз мегардад;

2.Хӯрдани моли мардум бо роҳи ботил ва манъи онҳо аз вуруд ба Ислом ҳароми мутлақ аст;

3.Бе пардохти закоти мол хазина кардани он ҳаром мебошад;

4.Шахси мӯъмин бояд дар ошкору ниҳон, ба хусус дар майдони набарди душман барои ороста шудан бо пероҳани тақво ҳарис бошад. Чунки мӯъмин дар ҳама ҳолат аз Аллоҳ (ч) метарсад.

إِنَّمَا ٱلنَّسِيٓءُ زِيَادَةٞ فِي ٱلۡكُفۡرِۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ يُحِلُّونَهُۥ عَامٗا وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامٗا لِّيُوَاطِـُٔواْ
عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُۚ زُيِّنَ لَهُمۡ
سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ
٣٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَا لَكُمۡ إِذَا قِيلَ لَكُمُ
ٱنفِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱثَّاقَلۡتُمۡ إِلَى ٱلۡأَرۡضِۚ أَرَضِيتُم
بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ فَمَا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ٣٨ إِلَّا تَنفِرُواْ يُعَذِّبۡكُمۡ
عَذَابًا أَلِيمٗا وَيَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيۡـٔٗاۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٣٩ إِلَّا تَنصُرُوهُ
فَقَدۡ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذۡ أَخۡرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ثَانِيَ ٱثۡنَيۡنِ
إِذۡ هُمَا فِي ٱلۡغَارِ إِذۡ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحۡزَنۡ إِنَّ ٱللَّهَ
مَعَنَاۖ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيۡهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٖ
لَّمۡ تَرَوۡهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلسُّفۡلَىٰۗ
وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِيَ ٱلۡعُلۡيَاۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٤٠

37 Ҳамоно ба таъхир гузоштани эҳтироми моҳи ҳаром ба дигар моҳ ва иваз намудани ҷойи он /он гуна ки арабҳои ҷоҳилият чунин карда, масалан ҳурмати моҳи Муҳаррамро ба моҳи Сафар мебурданд/ афзудани куфр бар куфр аст. Шайтон бо роҳандозии ин одати бад кофиронро гумроҳ месозад. Онҳо як сол моҳи ҳаромро бо бадал намудан ба моҳе аз моҳҳои ҳалол, ҳалол мегардонанд ва як соли дигар онро ба ҳолати ҳаром буданаш боқӣ мегузоранд, то бо ин амали хеш бо адади моҳҳои ҳаром гардонидаи Аллоҳ (ч) мувофиқат кунанд, агарчи бо моҳияташ мухолифат кардаанд. Пас онҳо ҳеҷ моҳеро ҳалол намегардонанд, магар он ки дар ҷои он моҳеро ҳаром месозанд. Онҳо бо ин кирдори худ моҳҳои ҳаромсохтаи Аллоҳ (ч)-ро ҳалол карда, бо ҳукми Ӯ мухолифат меварзанд. Шайтон барояшон амалҳои зиштро зебо ҷилва дод, пас онро иҷро карданд. Яке аз ҳамон корҳои зишти ихтироъ намудаашон ҳамин ба таъхир андохтани ҳурмати моҳи ҳаром ба дигар моҳ аст. Ва Аллоҳ (ч) ба кофироне, ки бар роҳи куфри худ пофишорӣ мекунанд, тавфиқи ҳидоят ба роҳи ростро намедиҳад.

38 Эй мӯъминони амалкунанда ба аҳкоми илоҳӣ! Шуморо чӣ шудааст, ки чун барои муқобили душман ҷангидан ба ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ (ч) даъват мешавед, кундӣ карда, ба мондан дар манзилҳоятон майл мекунед?! Оё дар ивази неъматҳои абадии охират, ки Аллоҳ (ч) онро барои муҷоҳидон омода кунонида аст, ба матои фанопазир ва лаззатҳои муваққатии дунё розӣ гаштаед?! Пас матои зиндагонии дунё дар қиёс ба неъматҳои абадии охират ҷуз лаззати беарзиш чизе нест. Читавр шахси соҳибхирад ҳаёти абадиро яксӯ гузошта, зиндагонии беарзишро бармегузинад?!

39 Эй мӯъминон, агар барои ҷиҳод алайҳи душманатон берун нашавед, Аллоҳ (ч) шуморо бо мағлуб сохтан, хор гардонидан ва дигар роҳҳо азоби дардовар медиҳад ва ба ҷоятон қавми фармонбардореро меорад, ки агар ба ҷиҳод даъват шаванд, дар ҳол ба сӯи майдони ҷанг ҳаракат мекунанд. Ва шумо бо хилофкорӣ ба Аллоҳ (ч) ҳеҷ зараре намерасонед. Зеро Аллоҳ (ч) аз шумо бениёз ва шумо ба Ӯ ниёзманд ҳастед. Ва Аллоҳ (ч) бар ҳама чиз Тавоно. Чизе Ӯро нотавон намесозад. Ӯ қудрат дорад, ки бидуни шумо дину Паёмбарашро нусрат диҳад.

40 Эй мӯъминон, агар шумо Паёмбар (с)-ро кӯмак накунед ва даъвати ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ (ч)-ро напазиред, боке нест ва ӯ бо ёрии Аллоҳ (ч) аз кӯмаки шумо бениёз аст, зеро бегумон Аллоҳ (ч) Паёмбарашро, бе шумо низ кӯмак кардааст, он гоҳ, ки мушрикон ӯро бо Абӯбакри Сиддиқ, ки нафари дуюм буд ва ҳарду танҳо буданд, аз Макка ронданд. Вақте онҳо аз кофирон, дар ғори Савр пинҳон шуданд, Абӯбакри Сиддиқ аз он тарсид, ки мушрикон Паёмбар (с)-ро дастгир мекунанд, Паёмбар (с) ба вай гуфт: “**Ғамгин машав. Зеро Аллоҳ (ч) бо кӯмак ва дастгириаш ҳамроҳи мо аст**.” Пас Аллоҳ (ч) бар қалби Паёмбараш таскин нозил намуд ва лашкариёнеро фуруд овард, ки шумо онҳоро намедидед. Онҳо фариштагоне буданд, ки барои тақвияти Паёмбари Худо (с) омаданд. Ва калимаи кофиронро поён сохт ва калимаи Аллоҳ (ч) ҳамон аст баланд, зеро Аллоҳ (ч) Исломро ғолиб гардонида аст. Ва Аллоҳ (ч) дар Зот ва мамлакаташ Ғолиби мағлубнашаванда, дар тадбиру тақдиру аҳкомаш бағоят Ҳаким аст.

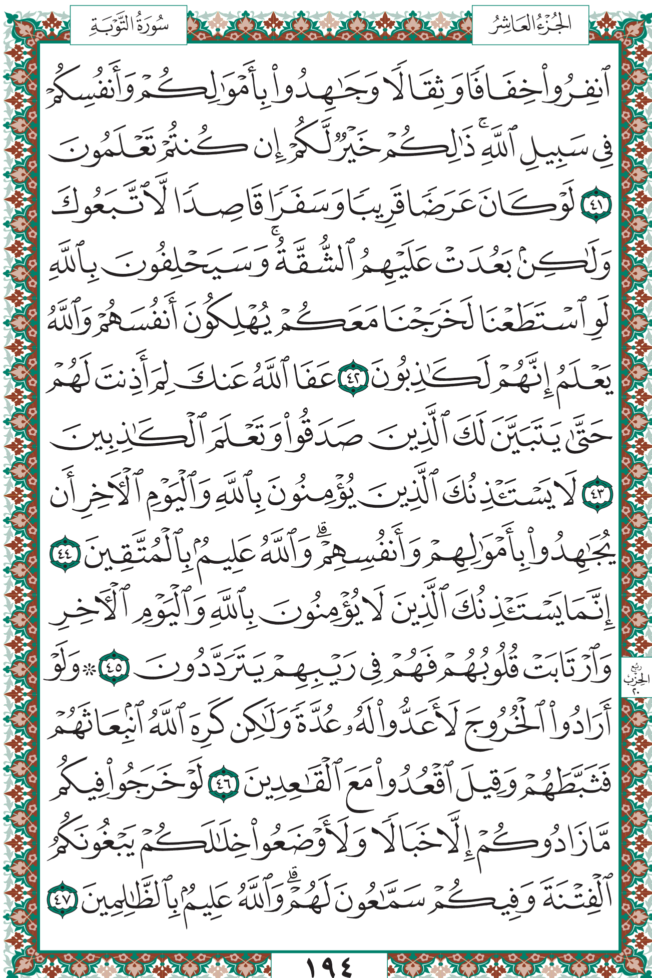
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Вақте одатҳои бад бидуни мавриди инкор қарор гирифтан идома пайдо мекунад, аз дилҳо зиштии он дур мегардад ва шояд гумон равад, ки он корҳо одатҳои нек аст;

2.Вақти фарохонӣ ба ҷиҳод дар роҳи Худо қабул накардани он гуноҳи кабираи гирифторсозанда ба уқубати илоҳӣ мебошад. Зеро ин амал шомили зарарҳои хеле калон аст;

3.Таскини Худо фазилати зиёд дошта, он дар ҳолатҳои сахтӣ ва лаҳзаҳои даҳшатноке, ки қалбҳо ба ларза меоянд, аз камоли неъматҳои илоҳӣ аст. Инчунин он барои ҳар банда ба андозаи маърифаташ дар бораи Худо, эътимод доштан ба ваъдаи Ӯ ва имону ҷасораташ фуруд меояд;

4.Гоҳо бандагони хос ва сиддиқи Худо низ дучори ғам мегарданд, ба хусус вақте хавфи аз байн рафтани манфиати умумӣ вуҷуд дошта бошад.

41 Эй мӯъминон, барои мубориза дар роҳи Аллоҳ (ч) дар ҳолати сахтиву осонӣ, ҷавонону пирон ҳамагӣ ҳаракат намуда, бо молҳо ва ҷонатон ҷиҳод кунед. Ба дурустӣ ки фоидаи дунявӣ ва ухравии берун шудан дар роҳи Аллоҳ (ч) ва ҷиҳоди моливу ҷонӣ аз нишастан ва дилбастагӣ ба солим мондани молу ҷон бештар аст. Агар ин гуфтаро медонед, пас ба анҷоми ҷиҳоди ҷониву молӣ ҷиддӣ талош намоед.
42 Эй Паёмбар, агар он чи мунофиқонро ба сӯяш фаро мехонед ва бо ҳар баҳона барои адами ширкат иҷозат мепурсанд, ғанимати ба осонӣ дастрасшаванда ва сафари беранҷ мебуд, ҳатман аз ту пайравӣ мекарданд, вале он масофае, ки онҳоро барои расидан ба душман ва мубориза бурдан даъват кардӣ, то онро тай кунанд, барояшон дур намуд, пас ширкат накарданд. Ва рӯзҳои наздик ин гурӯҳи мунофиқе, ки барои нарафтан ба ҷиҳод аз ту рухсат пурсиданд, вақте наздашон бармегардӣ, ба номи Аллоҳ (ч) савганд хӯрда мегӯянд: "**Агар мо қудрат медоштем, ки ҳамроҳи шумо ба ҷиҳод бароем, ҳатман ин корро мекардем**." Онҳо ба сабаби нарафтан ба ҷиҳод ва хӯрдани савгандҳои дурӯғ худро дучори уқубати илоҳӣ карда, ҳалок месозанд. Ва Аллоҳ (ч) медонад, ки онҳо дар даъво ва савгандҳояшон дурӯғгӯй мебошанд.
43 Аллоҳ (ч) аз хатои иҷтиҳодии ту Паёмбар дар масъалаи рухсат додани онҳо барои нарафтан ба ҷиҳод гузашт кунад ва онро мағфират намояд. Чаро ба онҳо ин иҷозатро додӣ?! Барои чӣ дар ин масъала таваққуф накардӣ, то ин ки бароят бандагони дар узрҳои овардаашон содиқу козиб маълум шуда, ба ростгӯён рухсат дода, узри дурӯғгӯёнро қабул накунӣ.
44 Барои шахсоне, ки ба Аллоҳ (ч) ва рӯзи охират содиқона имон доранд, шоиста нест барои нарафтан ба ҷиҳоди моливу ҷонӣ аз ту эй Паёмбар иҷозат пурсанд. Балки лоиқи шаъни онҳо он аст, ки ҳар вақт онҳоро барои мубориза бар зидди душман фаро хонӣ, дар ҳол ҳаракат кунанд ва бо молҳо ва ҷони худ ҷиҳод намоянд. Ва Аллоҳ (ч) бандагони парҳезкореро, ки барои адами ширкат дар ҷиҳод ҷуз бо узрҳои воқеӣ ва қобили қабул рухсат намепурсанд, медонад.
45 Ҳамоно касоне, ки аз ту Паёмбар дар мавриди нарафтан ба ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ (ч) рухсат мепурсанд, мунофиқоне ҳастанд, ки ба Аллоҳ (ч) ва рӯзи қиёмат имон надоранд ва дилҳои онҳо дар бораи дини Аллоҳ (ч) дучори шубҳа гаштааст. Пас, онҳо дар ҳолати шак ва саргардонӣ монда, ба сӯи ҳақиқат роҳ намеёбанд.
46 Ва агар онҳо дар даъвои худ, ки гӯё мехоҳанд ҳамроҳи ту барои ҷиҳод дар роҳи Аллоҳ (ч) берун шаванд, содиқ мебуданд, бо муҷаҳҳаз сохтани лавозимоти ҷангӣ омодагӣ медиданд, вале Аллоҳ (ч) ҳамроҳи ту берун шудани онҳоро написандид, пас ҷиҳод дар роҳашро барои онҳо сангин сохт ва дар манзилашон нишастанро беҳтар донистанд.

Ва чун ғолибан ақибнишинии мунофиқон боиси ғамгин шудани мӯъминон мегашт, Аллоҳ (ч) дар ояти зерин мӯъминонро тасаллӣ дод, ки зарари ширкати аҳли нифоқ дар ҷиҳод аз зиёни ақибнишиниашон бештар аст.
47 Ҳамроҳи шумо барои ҷиҳод набаромадани мунофиқон беҳтар аст. Зеро агар бо шумо берун шаванд, бо адами кӯмак ва андохтани шубҳа танҳо фасодро бароятон афзун месозанд ва бегумон дар саффи шумо бо мақсади тафриқаандозӣ ба суханчинӣ мешитобанд ва дар байнатон касоне ҳастанд, ки ба дурӯғи мунофиқон гӯш андохта, онро пазируфта, паҳн мекунанд. Ин боиси пайдоиши ихтилоф мегардад. Ва Аллоҳ (ч) мунофиқони золимеро, ки дар байни мӯъминон дасисабозӣ карда, шубҳа меандозанд, медонад.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Вақти ниёзи шаръӣ бо мол ва ҷон ҷиҳод кардан фарз аст;

2.Савгандҳои дурӯғ боиси ҳалокати шахс мегардад;

3.Парҳез аз шитобзадагӣ, таҳқиқи ҳар кор, фирефта нашудан ба зоҳири масъала ва диққати ҷиддӣ додан дар муайинаи тамоми умур воҷиб мебошад;

4.Яке аз нишонаҳои инояти Парвардигор ба бандагони мӯъмин он аст, ки бо онҳо берун шудани мунофиқонро сангин сохта, пеши роҳи онро мегирад. Ин кор марҳамати Парвардигор ба мӯъминон аст, то дар саф касони зараровар ворид нашаванд.

لَقَدِ ٱبۡتَغَوُاْ ٱلۡفِتۡنَةَ مِن قَبۡلُ وَقَلَّبُواْ لَكَ ٱلۡأُمُورَ حَتَّىٰ
جَآءَ ٱلۡحَقُّ وَظَهَرَ أَمۡرُ ٱللَّهِ وَهُمۡ كَٰرِهُونَ ٤٨ وَمِنۡهُم
مَّن يَقُولُ ٱئۡذَن لِّي وَلَا تَفۡتِنِّيٓۚ أَلَا فِي ٱلۡفِتۡنَةِ سَقَطُواْۗ وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ ٤٩ إِن تُصِبۡكَ
حَسَنَةٞ تَسُؤۡهُمۡۖ وَإِن تُصِبۡكَ مُصِيبَةٞ يَقُولُواْ قَدۡ
أَخَذۡنَآ أَمۡرَنَا مِن قَبۡلُ وَيَتَوَلَّواْ وَّهُمۡ فَرِحُونَ ٥٠ قُل
لَّن يُصِيبَنَآ إِلَّا مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَنَا هُوَ مَوۡلَىٰنَاۚ وَعَلَى
ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٥١ قُلۡ هَلۡ تَرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ
إِحۡدَى ٱلۡحُسۡنَيَيۡنِۖ وَنَحۡنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمۡ أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ
بِعَذَابٖ مِّنۡ عِندِهِۦٓ أَوۡ بِأَيۡدِينَاۖ فَتَرَبَّصُوٓاْ إِنَّا مَعَكُم
مُّتَرَبِّصُونَ ٥٢ قُلۡ أَنفِقُواْ طَوۡعًا أَوۡ كَرۡهٗا لَّن يُتَقَبَّلَ
مِنكُمۡ إِنَّكُمۡ كُنتُمۡ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ ٥٣ وَمَا
مَنَعَهُمۡ أَن تُقۡبَلَ مِنۡهُمۡ نَفَقَٰتُهُمۡ إِلَّآ أَنَّهُمۡ كَفَرُواْ
بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ وَلَا يَأۡتُونَ ٱلصَّلَوٰةَ إِلَّا وَهُمۡ
كُسَالَىٰ وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمۡ كَٰرِهُونَ ٥٤

48 Воқеан ин мунофиқон пеш аз ҷанги Табук барои пароканда кардани ҷамъияти мусулмонон ва барҳам задани ваҳдати онҳо бо ҳирс ба фасодкорӣ даст заданд ва бар зарари ту Паёмбар ҳиллаҳои гуногун сохтанд, то шояд дасисаи онҳо дар иродаи ба ҷиҳод доштаат таъсир гузорад, то он ки нусрати Аллоҳ (ч) ва таъйидаш бароят омад ва Аллоҳ (ч) динашро нусрат дода, душманонашро мағлуб сохт, дар ҳоле ки мунофиқон ин ғолибияти Исломро намеписандиданд. Чунки онҳо мехостанд ботил бар ҳақиқат пирӯз гардад.

49 Ва баъзеи мунофиқон баҳонаҳои сохтаву бофтаро пеш оварда мегӯянд: "**Эй Расули Худо, барои ба ҷиҳод нарафтан ба ман рухсат бидеҳ ва маро дар иштироки набарди душман маҷбур масоз, то ин ки ба сабаби фитнаи занони душманон-румиҳо вақте онҳоро мебинам, ба гуноҳ воқеъ нашавам**." Огоҳ бошед! Онҳо дар фитнаи бузургтар аз он чи мепиндоштанд, афтоданд. Фитнаи дар он гирифтор шудаашон фитнаи нифоқ ва ақибнишинӣ аз ҷиҳод мебошад. Ҳамоно дӯзах дар рӯзи қиёмат иҳотакунандаи кофирон аст. Ҳеҷ як мунофиқ аз он раҳоӣ намеёбад ва ҷои гурез надорад.

50 Агар ба ту Паёмбар неъмати хушҳолкунандаи пирӯзӣ ё моли ғанимат расад, мунофиқон онро намеписанданд ва ғамгин мешаванд ва дар сурати дучори мусибат аз сахтӣ ё пирӯзии душман гаштанат мегӯянд: "**Мо эҳтиёти худро кардем. Чун мӯъминон ба ҷиҳод баромаданд ва мо дар он ширкат накардем, дар ин кор тасмими дуруст гирифта будем. Инак мӯъминон кушта шуда, баъзеи дигар асир гаштанд**." Ва мунофиқон бо солим мондан аз қатл ва асорат дар ҳолати хушҳолӣ ба назди хонадонашон бармегарданд.

51 Эй Паёмбар, ба мунофиқон бигӯ: "**Ҳаргиз ба мо намерасад, магар он чи Аллоҳ (ч) бароямон навиштааст. Ӯ барои мо Корсоз ва Паноҳандаест, ки дар корҳо ба Ӯ паноҳ мебарем ва танҳо ба Ӯ таваккул мекунем. Ва аҳли имон корҳои худро фақат ба Аллоҳ (ч) ҳавола ва такя мекунанд**." Аллоҳ (ч) барои онҳо басанда буда, Ягона Зотест, ки месазад банда тамоми корашро ба Ӯ ҳавола созад.

52 Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: "**Оё шумо мунтазири он ҳастед, ки барои мо пирӯзӣ ё шаҳодат воқеъ шавад?! Ва мо мунтазири он ҳастем, ки Аллоҳ (ч) ба шумо уқубате оварда, ҳамаатонро нобуд созад ё ин ки вақте бароямон муқобилатон рухсати ҷангиданро медиҳад, шуморо бо дастони мо аз роҳи кушташавӣ ё асир шудан азоби сахт кунад. Пас, шумо мунтазири оқибати мо бимонед ва мо мунтазири оқибати шумо ҳастем.**"

53 Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: "**Хоҳ ба хушӣ ва хоҳ ба нохушӣ ҳар чиро аз молҳои худ хоҳед, садақа кунед, ҳаргиз он ба сабаби куфр варзидан ва аз фармони Парвардигор берун шуданатон аз шумо қабул намегардад**."

54 Ва яқинан се чиз қабулшавии садақаҳои онҳоро манъ кардааст: ба Аллоҳу Расулаш кофиранд ва намозро бо танбалию сангинӣ иҷро мекунанд ва молашонро бо хушӣ харҷ намекунанд, балки бо нороҳатӣ харҷ менамоянд. Чунки онҳо аз адои намоз ва додани мол умеди савоб надоранд.

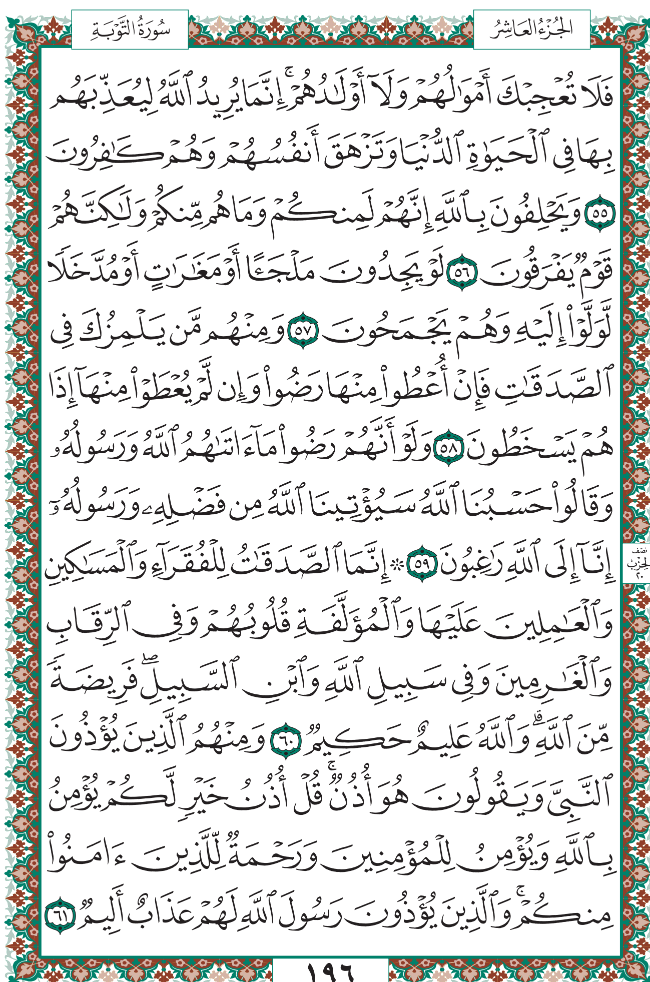
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Одати мунофиқон он аст, ки ҳамеша аз роҳи ҷосусӣ ва макру дасиса дар пайи расонидани зарар ба мусулмонон ҳастанд;

2.Ақибнишинӣ аз ҷиҳод дар роҳи Худо бузургтарин фасод ва фитнаи ҳақиқӣ аст. Ин амал нофармонии Худо ва Паёмбар аст;

3.Оятҳои карима ба мусулмонон таълим медиҳад, ки набояд ҳангоми расидани мусибат ғамгин шаванд, зеро ин сабаби эҳсоси нотавонӣ кардан ва аз байнравии қудрату шукӯҳашон мегардад. Балки бояд ба тақдироти илоҳӣ розӣ гашта, умеди ба даст овардани хушнудии Худоро дошта бошанд. Чунки онҳо бовари комил доранд, ки Худо дини Худро нусрат медиҳад;

4.Эҳсоси танбалӣ ҳангоми адои намоз ва бо нохушиву адами умед ба савоби садақа аз аломатҳои заъфи имон ва кам будани тақво аст.

55 Пас эй Паёмбар, на молҳо ва на фарзандони мунофиқон туро ба ҳайрат наоранд ва дороии онҳоро нек нашумор. Зеро оқибати молу фарзандонашон бисёр бад аст. Ҳамоно Аллоҳ (ч) мехоҳад бо молҳо ва фарзандонашон онҳоро ба сабаби бо ранҷи зиёд ба даст овардан ва он мусибатҳое, ки аз ҳисоби мол ва фарзандонашон бар сарашон фуруд меояд, азоб кунад ва дар ҳолати куфр ҷон диҳанд. Мунофиқон баъди марг дар поёнтарин табақаи дӯзах ба азоби абадӣ мубтало мегарданд.

56 Ва мунофиқон дар назди шумо мӯъминон ба номи Аллоҳ (ч) савганд мехӯранд, ки аз зумраи шумо ҳастанд, дар ҳоле ки онҳо дар ботин аз зумраи шумо нестанд, агарчи дар зоҳир худро чунин вонамуд мекунанд. Валекин онҳо қавмеанд, ки аз он ки монанди мушрикон бо кушташавӣ ва асир афтодан уқубат шаванд, метарсанд. Ба ҳамин сабаб зоҳиран худро мусалмон нишон медиҳанд, то аз азоб эмин бимонанд.

57 Агар ин мунофиқон барои ҳифзи ҷони худ паноҳгоҳе аз қалъа, ё дар кӯҳ ғорҳо ва ё роҳҳои зери заминӣ пайдо мекарданд, бегумон бо шитоб ба он ворид шуда, паноҳ мебурданд.

58 Ва баъзеи мунофиқон вақте аз моли садақа ба хостаи дили хеш ноил намегарданд, туро эй Паёмбар, дар мавриди тақсим кардани он айб мегиранд. Пас агар ба онҳо аз он мол хостаи дилашонро ато кунӣ, аз ту розӣ мегарданд ва агар ба онҳо хостаашонро надиҳӣ, зуд изҳори нороҳатӣ намуда, хашмгин мешаванд.

59 Ва агар ин мунофиқоне, ки туро дар тақсими моли садақа айб мегиранд, ба миқдори муайянкардаи Аллоҳ (ч) ва он чи Расули Аллоҳ (ч) ба онҳо дода аст, розӣ мешуданд ва мегуфтанд: "**Аллоҳ (ч) барои мо басанда аст. Аллоҳ (ч) ҳар чи аз фазлаш хоҳад, ба мо хоҳад дод ва Расулаш низ аз он чи Аллоҳ (ч) додааст, ба мо хоҳад дод. Мо танҳо ба сӯи Аллоҳ (ч) майл дорем, ки аз фазлаш бар мо арзонӣ намояд**", ин барои онҳо аз айб кардани ту беҳтар буд.

Вақте онҳо дар боби тақсими молҳои садақа Паёмбар (с)-ро айб гирифтанд, Аллоҳ (ч) дар ояти зерин барои ҳимояти Паёмбараш аз таън ва маломати мунофиқон ҷойҳои сарфи садақа ва шахсони ба он лоиқро номбар намуда гуфт:

60 Садақаҳои фарзӣ бояд барои фақирон сарф шавад. Фақирон шахсони ниёзманде ҳастанд, ки мол доранд, вале он барояшон кифоя намекунад ва касе аз тангдастиашон пай намебарад. Ва ҷои дуюми сарфи садақаҳои фарзӣ мискинҳоянд, ки қариб ҳеҷ чиз надоранд ва аз рӯи ҳол ё калом ниёзашон маълум аст. Ва ҷои сеюми сарфи садақаҳои фарзӣ коргарони ҷамъоварандаи молҳои садақаанд. Онҳоро раҳбари мусулмонон барои ҷамъоварии садақаҳои тавонгарон таъйин месозад. Ва ҷои чоруми сарф кофиронанд, ки ба ҳамин роҳ дилашон ба дин нарм мегардад ва ислом меоранд, ё ашхоси заифимон, то имонашон қувват гирад ва ё барои шахсе ба мақсади ҷилавгирии зарараш дода мешавад. Ва ҷои панҷуми сарфи он ғуломонанд, то баъди соҳибмол гаштан худро аз ғуломӣ озод кунанд. Ва ҷои шашум барои шахсони қарздоре сарф мешавад, ки имкони пардохти қарзашонро надоранд. Бояд моли закот ба ин гурӯҳ бидуни исрофкорӣ ва дар ғайри маъсият сарф шавад. Ва ҳафтум барои муҷаҳҳаз сохтани муҷоҳидони роҳи Аллоҳ (ч) ва ҳаштум ба мусофири роҳмонда, ки харҷи роҳаш тамом шуда аст, сарф мешавад. Сарфи молҳои закот ба ин гурӯҳи мазкур аз ҷониби Аллоҳ (ч) собит ва фарз шуда аст. Ва Аллоҳ (ч) ба манфиати бандагон Доно буда, дар тадбири корҳо ва аҳком бағоят Ҳаким аст.

61 Ва аз мунофиқон касоне ҳастанд, ки Паёмбар (с)-ро бо сухан азият дода, вақте бурдбории ӯро мебинанд, мегӯянд: "**Ӯ гапи ҳамаро гӯш ва тасдиқ мекунад. Ҳаққу ботилро ҷудо сохта наметавонад.**" Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: "**Ҳамоно Паёмбар ҷуз сухани нек чизеро гӯш намекунад, ба Аллоҳ (ч) имон дорад ва хабари мӯъминони содиқро тасдиқ намуда, нисбат ба онҳо меҳрубон аст ва биъсати Паёмбар (с) барои мӯъминон боиси раҳмат мебошад.**" Ва касоне, ки Расули Аллоҳро бо ҳар навъи азобе озор медиҳанд, онҳоро уқубати дардовар аст.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Молу фарзандон гоҳо дар дунёву охират сабаби ба уқубат гирифтор шудани шахс мегардад. Барои ҳамин бояд банда дар истифодаи он тарзе рафтор кунад, ки Худо аз ӯ розӣ шавад ва аз уқубати илоҳӣ наҷот ёбад;

2.Тарзи тақсими молҳои закот ба иҷтиҳоди раҳбари мусулмонон вобастагӣ дорад. Онро бар асоси ҳоҷати мардум ва миқдори моли мавҷуд тақсим мекунад;

3.Озор додани Паёмбар (с) дар он чи ба нубуввати он кас тааллуқ дорад, куфр буда, шахс ба азоби сахт гирифтор мегардад;

4.Барои банда лозим ва зарур аст, ки шунавандаи некӣ бошад. Суханони некро гӯш карда, аз гуфторҳои бад рӯй гардонад ва аз шуниданаш парҳез намояд.

يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمۡ لِيُرۡضُوكُمۡ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ
أَن يُرۡضُوهُ إِن كَانُواْ مُؤۡمِنِينَ ٦٢ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّهُۥ مَن
يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدٗا فِيهَاۚ
ذَٰلِكَ ٱلۡخِزۡيُ ٱلۡعَظِيمُ ٦٣ يَحۡذَرُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ أَن
تُنَزَّلَ عَلَيۡهِمۡ سُورَةٞ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِي قُلُوبِهِمۡۚ قُلِ ٱسۡتَهۡزِءُوٓاْ
إِنَّ ٱللَّهَ مُخۡرِجٞ مَّا تَحۡذَرُونَ ٦٤ وَلَئِن سَأَلۡتَهُمۡ
لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلۡعَبُۚ قُلۡ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ
وَرَسُولِهِۦ كُنتُمۡ تَسۡتَهۡزِءُونَ ٦٥ لَا تَعۡتَذِرُواْ قَدۡ كَفَرۡتُم
بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡۚ إِن نَّعۡفُ عَن طَآئِفَةٖ مِّنكُمۡ نُعَذِّبۡ طَآئِفَةَۢ
بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ مُجۡرِمِينَ ٦٦ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ
بَعۡضُهُم مِّنۢ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمُنكَرِ وَيَنۡهَوۡنَ
عَنِ ٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَقۡبِضُونَ أَيۡدِيَهُمۡۚ نَسُواْ ٱللَّهَ فَنَسِيَهُمۡۚ
إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ٦٧ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ هِيَ
حَسۡبُهُمۡۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ٦٨

(62) Эй аҳли имон, мунофиқон барои розӣ кардани шумо аз худ ба номи Аллоҳ (ч) савганд мехӯранд, ки ягон сухани озордиҳандае нисбат ба Расули Аллоҳ нагуфтаанд, ҳол он ки агар инҳо мӯъмини ҳақиқӣ бошанд, Аллоҳ ва Расулаш бо имон ва амали солеҳ ба розӣ кунонидан сазовортар ҳастанд.

(63) Оё мунофиқон намедонанд, ки онҳо бо ин амалашон бо Аллоҳ (ч) ва Расулаш душманӣ варзидаанд?! Ва оё намедонанд, ки ҳар кас бо Аллоҳ (ч) ва Расулаш душманӣ варзад, рӯзи қиёмат ба таври ҳамешагӣ дохили дӯзах мешавад?! Хорӣ ва расвоии бузург ҳамин аст.

(64) Мунофиқон ҳарос доранд, ки Аллоҳ (ч) бар Расулаш сураеро нозил намуда, мӯъминонро аз куфри қалби онҳо бохабар месозад. Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: “**Масхара ва таъна задани динро идома диҳед. Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) бо фуруд овардани сура ё бохабар сохтани Паёмбараш он чиро, ки аз ошкор шуданаш ҳарос доред, берун месозад.**”

(65) Ва эй Паёмбар, агар аз мунофиқон баъди огоҳ кардани Аллоҳ (ч) туро аз он чи дар қалбашон пинҳон мекунанд, оиди таъна задани дин ва дашноми мӯъминон пурсон шавӣ, бегумон чунин мегӯянд: “**Мо бо якдигар шӯхӣ ва бозӣ мекардем ва дар гуфтаҳои хештан ҷиддӣ набудем**.” Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: “**Оё бо Аллоҳ (ч) ва оятҳояш ва Паёмбараш шӯхӣ мекардед?!**

(66) **Бо овардани ин баҳонаҳои сохта маъзаратхоҳӣ макунед. Ҳамоно шумо баъд аз пинҳон кунонидани куфратон бо масхара намудани дини Аллоҳ (ч) онро ошкор кардед. Агар аз гуноҳи як гурӯҳатон барои тарки нифоқ, тавба кардан ва ибодати холисона даргузарем, гурӯҳи дигарро ба сабаби идома додани мунофиқӣ ва тавба накардан аз ин амал уқубат мекунем**.”

(67) Мардони мунофиқ ва занони мунофиқ дар сифати нифоқ аз навъи ҳам буда, ҳеҷ фарқе надоранд. Онҳо баръакси сифати мӯъминон ҳастанд. Мардумро ба кори хилофи шариат амр мекунанд ва аз амали нек боз медоранд ва бухл варзида, молашонро дар роҳи Аллоҳ (ч) сарф намекунанд. Итоати Аллоҳ (ч)-ро тарк карданд ва Аллоҳ (ч) низ онҳоро аз тавфиқи Худ маҳрум гардонид. Бешак, мунофиқон касоне ҳастанд, ки аз итоати Аллоҳ (ч) ва роҳи дуруст ба сӯи исён ва гумроҳӣ берун шудаанд.

(68) Аллоҳ (ч) ба мардон ва занони мунофиқ ва кофироне, ки аз ин ақида тавба намекунанд, ваъдаи оташи дӯзахро дода аст, онҳо ба дӯзах даромада, онҷо ҷовидон мемонанд. Дӯзах барои азобашон кофӣ аст ва Аллоҳ (ч) онҳоро аз раҳматаш дур сохта ва барояшон азоби доимӣ аст.

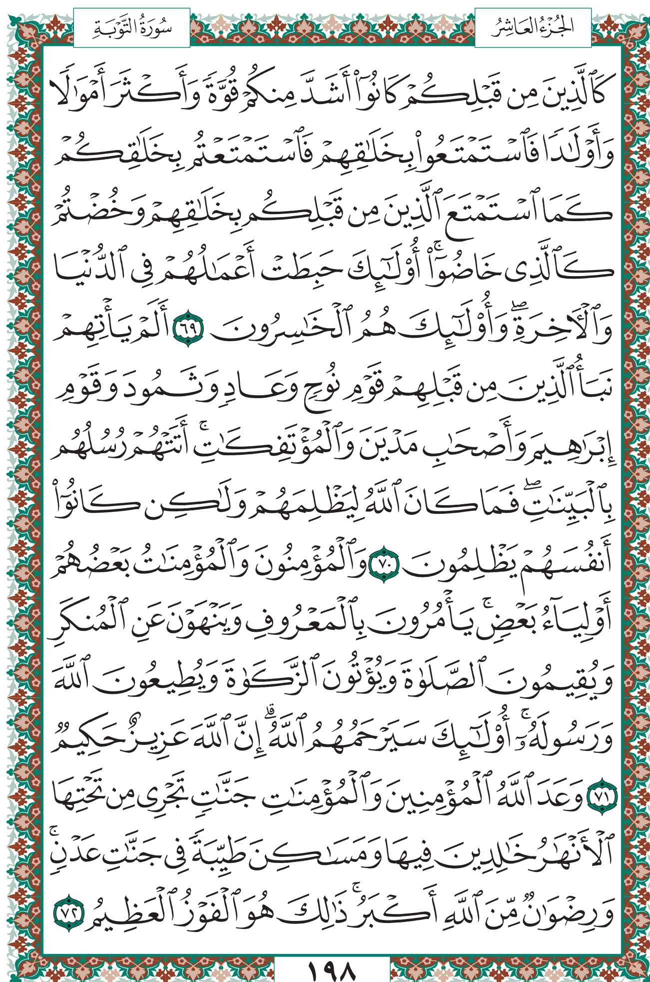
Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Рафтор ва хусусиятҳои зишти мунофиқон бисёр аст. Аз ҷумла иқдом ба савгандҳои дурӯғ, душманӣ ва масхараи Худову Расул ва мӯъминон, эҳсоси ҳарос аз фуруд омадани сураи Қуръон, ки онҳоро шарманда мегардонад, бо овардани баҳонаи шӯхӣ ва бозӣ маъзаратхоҳӣ аз тамасхури дин, дар ҳоле ки ин кори онҳо маънои иқрори гуноҳро дорад, балки узри бадтар аз гуноҳ аст;

2.Дар мавриди дин ва аҳкоми он ҳазлу шӯхӣ дуруст нест. Аз роҳи ботил фурӯ рафтан дар масъалаҳои марбут ба Худову сифатҳои Ӯ ва Паёмбар (с) куфрдониста мешавад;

3.Мунофиқӣ бемории беилоҷи дар миёни башар решадор аст. Шахсони гирифтори ин беморӣ дар ҳама давру замон ба ҳам монанд ҳастанд. Онҳо мардумро ба кори бад ташвиқ карда, аз амалҳои нек манъ мекунанд ва аз харҷи моли худ дар роҳи Худо ва ҳуқуқи воҷибашон даст кашида, бухл менамоянд;

4.Ҷазо аз навъи амал аст. Ҳар ки фармонҳои илоҳиро тарк карда, ба корҳои нораво даст мезанад, Худо ӯро аз раҳмат ва тавфиқи Худ маҳрум гардонида, ба ҳолаш раҳо месозад.

69 Шумо мунофиқон дар куфр ва масхара намудани Аллоҳ (ч), Паёмбар ва мӯъминон ба монанди умматҳои такзибгари собиқ ҳастед. Онҳо аз лиҳози қувват аз шумо қавитар ва аз лиҳози мол ва фарзандон аз шумо бештар буданд. Пас аз ҳиссаи дар тақдир ҷудошудаи хештан баҳра бурданд, сипас шумо мунофиқон монанди онҳо аз ҳиссаи дар тақдир ҷудошудаатон баҳра бурдед ва монанди онҳо ба такзиби ҳақ, таъна задани дин ва ғайри он фурӯ рафтед. Аъмоли ин ҷамоаи мавсуф ба сабаби куфр варзидан дар дунё ва охират ботил гаштааст. Ва ин ҷамоа зиёнкоронеанд, ки худро ба ҳалокат андохтаанд.

70 Оё ба ин мунофиқон хабари умматҳои такзибгари гузашта ва азобашон аз қавми Нӯҳ ва Ҳуд ва Солеҳ ва Иброҳим ва Асҳоби Мадян ва деҳаҳои қавми Лут наомада аст?! Паёмбаронашон бо далелҳои возеҳ наздашон омаданд. Пас Аллоҳ (ч) дар ҳаққи онҳо ситам накардааст. Ба дурустӣ ки паёмбаронашон онҳоро бим дода буданд. Валекин онҳо худ бо куфр ва такзиби паёмбарон бар ҷони худ ситам карданд.

71 Мардони боимон ва занони боимон баъзеашон дӯст ва ёвари баъзеи дигаранд. Чунки пайванди имон онҳоро бо ҳам ҷамъ месозад. Ба кори писандида амр ва аз кори нописанд наҳӣ мекунанд. Ибодати Парвардигор аз яктопарастӣ, намоз, рӯза ва ғайри он кори писандида ва аммо гуноҳ аз куфр, ширк, судхӯрӣ ва ғайра кори нописанд аст. Ва намози худро ба сурати комил барпо медоранд ва закоти молашонро мепардозанд ва аз фармудаҳои Аллоҳ ва Расулаш фармон мебаранд. Аллоҳ (ч) ин ҷамоаи дорои сифатҳои неки номбаршударо ба раҳмати Худ дохил месозад. Ба дурустӣ ки Аллоҳ (ч) Зоти ҳамеша Ғолиб буда, дар офариниш, тадбири кори бандагон ва аҳкомаш бағоят Ҳаким аст.

72 Аллоҳ (ч) ба мардони боимон ва занони боимон дар рӯзи қиёмат боғҳоеро ваъда додааст, ки аз зери қасрҳояш наҳрҳо ҷорӣ буда, онҳо дар ин макон абадӣ мемонанд. Минбаъд дар он намемиранд ва неъмати ба онҳо расида гусаста намешавад. Ва инчунин ваъда додааст, ки онҳоро дар боғҳои истиқоматаш ҷовидон ба манзилҳои зебо дохил мекунад ва он рӯз ризои Аллоҳ (ч) барояшон аз ҳамаи ин неъматҳо бузургтар аст. Ин мукофот ҳамон комёбии бузургест, ки ҳеҷ комёбӣ ба он наздик ва баробар намешавад.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.Азоби тамоми кофирону мунофиқон дар ҳама давру замон як сабаб дорад. Пеш гузоштани дунё аз охират, саргармӣ ба айши дунё, такзиби паёмбарон, макру фиреб ва аҳдшиканӣ аст;

2.Ба сабаби куфр варзидан ва такзиби паёмбарон ҳалок гаштани умматҳои гузашта ба шахсони оқил дарси ибрат ва панд аст;

3.Мардону занони мӯъмин як миллат буда, бо ҳам алоқаи зич доранд ва якдигарро дар корҳои нек кӯмак мерасонанд. Дилҳои онҳо дар муҳаббат ва самимият бо ҳам муттаҳид аст;

4.Ризои Аллоҳ (ч) аз неъматҳои ҷаннат бузургтар мебошад. Зеро саодати рӯҳонӣ аз хушбахтии ҷисмонӣ беҳтар аст.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ
وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ٧٣ يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُواْ
وَلَقَدۡ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلۡكُفۡرِ وَكَفَرُواْ بَعۡدَ إِسۡلَٰمِهِمۡ وَهَمُّواْ
بِمَا لَمۡ يَنَالُواْۚ وَمَا نَقَمُوٓاْ إِلَّآ أَنۡ أَغۡنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
مِن فَضۡلِهِۦۚ فَإِن يَتُوبُواْ يَكُ خَيۡرٗا لَّهُمۡۖ وَإِن يَتَوَلَّوۡاْ يُعَذِّبۡهُمُ
ٱللَّهُ عَذَابًا أَلِيمٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَمَا لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ٧٤ ۞ وَمِنۡهُم مَّنۡ عَٰهَدَ ٱللَّهَ لَئِنۡ ءَاتَىٰنَا
مِن فَضۡلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
٧٥ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضۡلِهِۦ بَخِلُواْ بِهِۦ وَتَوَلَّواْ وَّهُم
مُّعۡرِضُونَ ٧٦ فَأَعۡقَبَهُمۡ نِفَاقٗا فِي قُلُوبِهِمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ يَلۡقَوۡنَهُۥ
بِمَآ أَخۡلَفُواْ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ ٧٧
أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ سِرَّهُمۡ وَنَجۡوَىٰهُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ
عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ٧٨ ٱلَّذِينَ يَلۡمِزُونَ ٱلۡمُطَّوِّعِينَ مِنَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ فِي ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهۡدَهُمۡ
فَيَسۡخَرُونَ مِنۡهُمۡ سَخِرَ ٱللَّهُ مِنۡهُمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٩

(73) Эй Фиристодаи Мо, ба муқобили кофирон бо шамшер ва ба муқобили мунофиқон бо забону ҳуҷҷат ҷиҳод кун ва бар ин ду тоифа сахт бигир. Зеро онҳо ба чунин муомила лоиқанд. Ва қароргоҳи онҳо рӯзи қиёмат дӯзах аст ва дӯзах ҷои ниҳоят бад аст.

(74) Мунофиқон ба номи Аллоҳ (ч) қасами дурӯғ мехӯранд, ки он чи аз онҳо бароят аз хабари дашном додани ту ва таъна задани динат расида аст, нодуруст аст ва онҳо ин суханро нагуфтаанд. Ва ба дурустӣ ки онҳо калимаҳои куфри хабараш ба ту расидаро гуфтаанд ва баъди худро мӯъмин нишон додан, кофир буданашонро ошкор намуданд. Ва яқинан мунофиқон қасди аз байн бурдани Расули Худо (с)-ро карданд, вале ба хостаашон нарасиданд ва мунофиқон чизеро айб нагирифтанд ва инкор накарданд, магар он ки Аллоҳ (ч) аз фазлаш ба онҳо аз моли ғанимати ба Паёмбараш инъом намуда эҳсон карда, тавонгарашон сохт.[1] Агар аз нифоқ тавба кунанд, ин тавбаи онҳо аз боқӣ мондан бар нифоқ беҳтар аст ва агар аз тавба рӯй гардонанд, Аллоҳ (ч) онҳоро дар дунё аз роҳи кушташавӣ, асир афтодан ва дар охират бо оташи дӯзах азоби дардовар мекунад. Ва онҳо дар замин ҳеҷ корсоз ва ёрирасоне надоранд, ки аз азоби илоҳӣ раҳояшон намуда, уқубатро дур созад.

(75) Ва баъзеи мунофиқон бо Аллоҳ (ч) паймон баста гуфтанд, ки: "**Савганд мехӯрем, ки агар Аллоҳ (ч) барои мо аз лутфу эҳсонаш ато кунад, ба муҳтоҷон садақа медиҳем ва аз ҷумлаи бандагони солеҳ мегардем.**"

(76) Пас чун Аллоҳ (ч) ба онҳо аз лутфу эҳсони Худ дод, ба ваъдаи хеш вафо накарданд, балки молҳояшонро манъ намуда, чизеро садақа надоданд ва аз тоати Аллоҳ (ч) пушт гардониданд ва онҳо одаташон аз тоату ибодат рӯй тофтан аст.

(77) Пас, Аллоҳ (ч) нифокро то рӯзи қиёмат ба сабаби хилофкорӣ ба паймони илоҳӣ ва ба сабаби он ки дарӯғ мегуфтанд, дар дилашон собит ва оқибати ҳолашон гардонид.

(78) Оё мунофиқон намедонистанд, ки Аллоҳ (ч) ҳамаи макри дар маҷлисҳо махфӣ нигоҳ доштаашонро медонад ва оё намедонистанд, ки Аллоҳ (ч) Донандаи ғайбҳост?! Ҳеҷ чиз аз кардаҳои онҳо аз илми Ӯ пинҳон нест ва ҳатман мунофиқонро ба сазои кирдорашон мерасонад.

(79) Мунофиқон мӯъминони тавонгари ихтиёрӣ садақадиҳандаро айб мегиранд ва инчунин фақиронеро айб мегиранд, ки барои садақа додан ҷуз ба ҳадди тавонашон моле намеёбанд. Мунофиқон дар ҳаққи ҳамин мӯъминон бо таъна ва масхара мегӯянд: "**Тавонгарон барои худнамоӣ садақа медиҳанд ва аз садақаи ками фақирон чӣ суд?!**" Аллоҳ (ч) ҳамчун ҷазои масхараашон ба ҳолашон масхара карда аст ва онҳоро азоби дардовар аст.

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

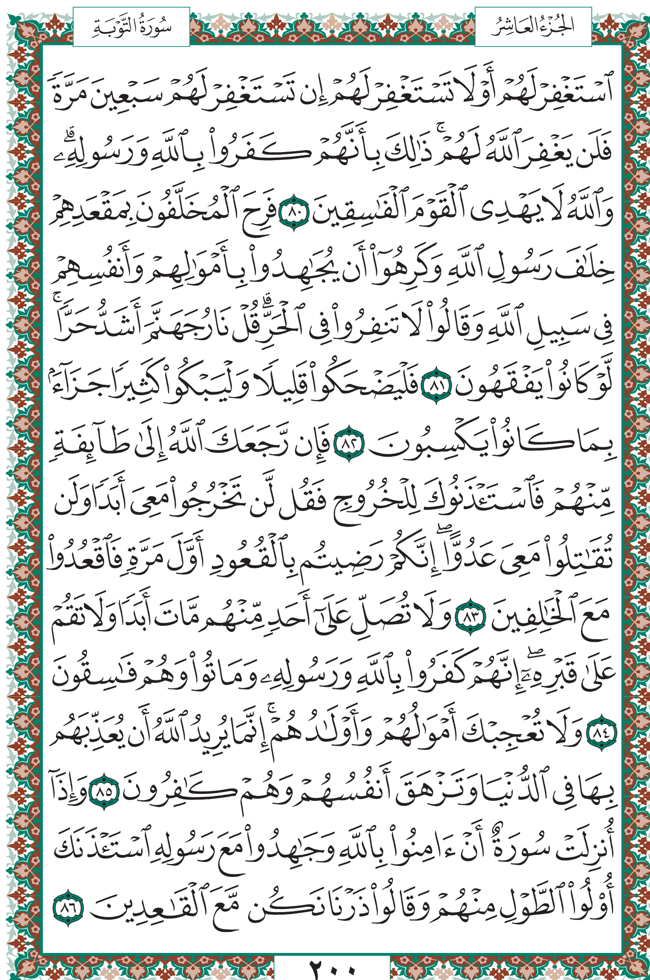
1.Дар муқобили кофирон ва мунофиқон ҷиҳод кардан фарз мебошад. Ҷиҳоди кофирон бо дасту дигар навъи аслиҳаи ҷангӣ буда, ҷиҳоди мунофиқон бо ҳуҷҷат ва забон иҷро мешавад;

2.Мунофиқон бадтарин инсонанд. Чунки онҳо аҳдшиканӣ карда, дар ивази некӣ бадӣ мекунанд;

3.Ин оятҳо ифодагари он аст, ки аҳдшиканӣ ва ваъдахилофӣ эҷодгари нифоқ аст. Аз ин рӯ, бояд мӯъмин аз он бипарҳезад;

4.Нерӯи ҷисмонӣ ва кору фаъолият дар оятҳои мазкур ситоиш шуда аст. Ин ду дар ҷойи мол қарор дошта, барои ба эътибор гирифтани усули сарвати ом ва бардоштани мақоми коргар ҳамчун асли бузург шинохта мешавад.

1. Яъне, Паёмбар (с) ҳеҷ сифати зишт ва арзандаи айб гирифтан надорад, магар он ки аз баракати қудуми вай ба Мадинаи Мунаввара мунофиқон соҳиби амвол гаштанд. Ин тарзи баён дар илми балоғат "**таъкиди мадҳ бо шеваи зоҳиран мазаммат**" ном дорад. Ба ин маъно, ки ин сифати Паёмбар (с) ва Ислом бояд сутуда шавад, аммо мунофиқони бадтинат аз ин некиҳо чашм мепӯшанд. (**Мутарҷим**)

ٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِن تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً
فَلَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ٨٠ فَرِحَ ٱلْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ
خِلَٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ وَكَرِهُوٓا۟ أَن يُجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُوا۟ لَا تَنفِرُوا۟ فِى ٱلْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا
لَّوْ كَانُوا۟ يَفْقَهُونَ ٨١ فَلْيَضْحَكُوا۟ قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا۟ كَثِيرًا جَزَآءًۢ
بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ٨٢ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ طَآئِفَةٍ
مِّنْهُمْ فَٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخْرُجُوا۟ مَعِىَ أَبَدًا وَلَن
تُقَٰتِلُوا۟ مَعِىَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُم بِٱلْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَٱقْعُدُوا۟
مَعَ ٱلْخَٰلِفِينَ ٨٣ وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ
عَلَىٰ قَبْرِهِۦٓ إِنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ فَٰسِقُونَ
٨٤ وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَأَوْلَٰدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم
بِهَا فِى ٱلدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ٨٥ وَإِذَآ
أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَجَٰهِدُوا۟ مَعَ رَسُولِهِ ٱسْتَـْٔذَنَكَ
أُو۟لُوا۟ ٱلطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا۟ ذَرْنَا نَكُن مَّعَ ٱلْقَٰعِدِينَ ٨٦

80 Эй Фиристодаи Мо, барои мунофиқон талаби омӯрзиши гуноҳ бикун ё омурзиши онро талаб макун, агар ҳафтод маротиба ҳам барои онҳо омурзиш бихоҳӣ, бо ин вуҷуд ҳаргиз Аллоҳ (ҷ) онҳоро мағфират намекунад. Зеро онҳо ба Аллоҳ (ҷ) ва Паёмбараш кофир гаштаанд ва Аллоҳ (ҷ) ба касоне, ки дидаю дониста ва барқасд аз доираи шариаташ берун шудаанд, тавфиқи ҳидоят ба сӯи ҳақро намедиҳад.

81 Мунофиқони аз ҷанги Табук ақибнишинӣ карда, ба сабаби аз ҷиҳод нишастанашон, ки бо ин кор хилофи Паёмбар (с) амал карданд, хушҳол шуданд ва монанди мӯъминон дар роҳи Аллоҳ (ҷ) бо ҷон ва молҳояшон ҷиҳод карданро написандиданд ва ба мақсади дилсард ва рӯҳафтода сохтани мӯъминон хитоб ба онҳо гуфтанд: “**Дар ин ҳавои гарм барои рафтан ба ҷиҳод ҳаракат накунед.**” Ҷанги Табук дар мавсими гарм ба вуқӯъ пайваста буд. Эй Паёмбар, ба онҳо бигӯ: “**Агар мунофиқон ин ҳақиқатро медонистанд, гармии оташи дӯзах, ки мунтазирашон аст, аз гармии фирор кардаашон сахттар аст**.”

82 Пас бигузор ин мунофиқони аз ҷиҳод ақибнишинӣ карда дар ҳаёти дунёи фонӣ андак биханданд ва дар ҳаёти абадии охират бисёр мегирянд. Ин ҷазои куфру маъсиятҳоест, ки онро дар дунё бо дастони хеш касб кардаанд.

83 Пас эй Паёмбар, агар Аллоҳ (ҷ) туро аз сафарат назди гурӯҳе аз мунофиқони бар нифоқ устувор бозгардонад, сипас аз ту дархости дар ҷиҳоди навбатӣ баромаданро кунанд, ба онҳо бигӯ: “**Минбаъд шумо ҳеҷ гоҳ ҳамроҳи ман ба ҷиҳод берун намешавед. Ин барои шумо уқубат ва барои мо парҳез аз он ҳама фасодҳоест, ки дар сурати ҳамроҳи мо буданатон рух медиҳад. Бешак, шумо ба ақибнишинӣ аз ҷанги Табук розӣ шудед. Пас дар манзилатон бо беморону занону кӯдакони дар хона монда биншинед**.”

84 Ва эй Паёмбар, ҳаргиз бар касе аз фавтидагони мунофиқон намоз магузор ва барои дуову талаби мағфират сари қабраш наист. Зеро онҳо ба Аллоҳ (ҷ) ва Расулаш кофир шуда, дар ҳолати хуруҷ аз фармони Парвардигор фавтидаанд. Ҳар кас дар чунин ҳолат бимирад, барои вай намози ҷаноза хондан ва дуои мағфират кардан дуруст нест.

85 Молҳо ва фарзандони ин мунофиқон туро ба ҳайрат наорад. Ҳамоно Аллоҳ (ҷ) мехоҳад онҳоро бо ҳамин молу фарзандонашон азоб кунад ва низ ҷонашон дар ҳолати куфр аз баданашон берун гардад.

86 Ва чун Аллоҳ (ҷ) бар Паёмбараш Муҳаммад (с) сураеро нозил кунад, ки ба Аллоҳ (ҷ) имон оред ва ҳамроҳи Расулаш ба ҷиҳод бароед, мунофиқони тавонгар аз ту иҷозаи аз ҷанг нишастан пурсида мегӯянд: “**Моро гузор, то бо ашхоси нотавонон ва барҷомондагони маъзур бошем**.”

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1.То он ки кофир дар ҳолати куфри худ боқӣ аст, дар ҳаққи вай талаби омӯрзиш ва дуо кардан фоида надорад;

2.Оятҳои карима далолат мекунад, ки инсон махлуқи кӯтоҳназар аст. Доим дар бораи замони ҳозир фикр мекунад, аммо оиди замони оянда ва ҳодисаҳои он намеандешад;

3.Вақте замони ибодат фаро расад, дар иҷрои он бепарвоӣ аз нишонаи уқубати илоҳӣ буда, бандаро аз анҷомаш дилсард месозад;

4.Оятҳои карима далолат мекунад, ки хондани намози ҷаноза бар мӯъминон, зиёрати қабри онҳо ва дар ҳаққашон дуои нек кардан ҷоиз аст. Паёмбар (с) дар ҳаққи мӯъминони фавтидаи замони худ ҳамин корҳоро мекарданд.

رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ
لَا يَفۡقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَٰكِنِ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ
جَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡخَيۡرَٰتُۖ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٨٩﴾
وَجَآءَ ٱلۡمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ لِيُؤۡذَنَ لَهُمۡ وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ
كَذَبُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿٩٠﴾ لَّيۡسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى ٱلۡمَرۡضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُواْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ
مَا عَلَى ٱلۡمُحۡسِنِينَ مِن سَبِيلٖۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٩١﴾
وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ إِذَا مَآ أَتَوۡكَ لِتَحۡمِلَهُمۡ قُلۡتَ لَآ أَجِدُ
مَآ أَحۡمِلُكُمۡ عَلَيۡهِ تَوَلَّواْ وَّأَعۡيُنُهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ
الجزء ١١ الحزب ٢١ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُواْ مَا يُنفِقُونَ ﴿٩٢﴾ ۞ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَسۡتَـٔۡذِنُونَكَ وَهُمۡ أَغۡنِيَآءُۚ رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ
مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٩٣﴾

(87) Мунофиқон вақте ба мондан бо шахсони маъзури хонашин розӣ гаштанд, барои худ ҳолати пасту хориро писандиданд ва Аллоҳ (ч) ба сабаби куфру нифоқ бар дилашон муҳр ниҳод. Пас онҳо кореро, ки дар он нафъашон бошад, намефаҳманд.

(88) Аммо Паёмбар ва мӯъминони ҳамроҳаш монанди мунофиқон аз ҷиҳоди Аллоҳ (ч) ақибнишинӣ накарданд, балки бо ҷон ва молҳои худ ҷиҳод намуданд. Ва аҷрашон назди Парвардигор ба даст овардани манфиатҳои дунявӣ аз ноил шудан ба пирӯзӣ ва касби моли ғанимат аст ва дар охират дохили ҷаннат гашта, ба матлуби хеш мерасанд ва аз азоб наҷот меёбанд.

(89) Аллоҳ (ч) барои онҳо боғҳоеро омода карда аст, ки аз зери қасрҳои он рӯдҳо ҷорӣ аст, онҷо ба таври абадӣ мемонанд. Дигар фано намешаванд. Ҳамин подош растагории бузургест, ки ҳеҷ комёбӣ бо он баробар нест.

(90) Ва қавме аз бодиянишинони Мадина ва атрофи он бо овардани узр назди Паёмбари Худо (с) омаданд, то барояшон рухсати нарафтан ба ҷиҳодро диҳад ва ғайри инҳо қавми дигаре, ки ҳеҷ узреро матраҳ накардаанд, аз ҷиҳод ақиб нишастанд, зеро дар даъвои имон доштан ба Аллоҳ (ч) ва Паёмбараш дурӯғ гуфтанд. Ҳамоно ба ин гурӯҳ ба сабаби ин куфрашон азоби дардовар хоҳад расид.

(91) Дар боби нарафтан ба ҷиҳод бар занон, кӯдакон беморон, нотавонон, нобиноён ва шахсони фақире, ки мол намеёбанд, то онро барои омодагии ҷиҳод харҷ кунанд, ҳеҷ гуноҳе нест. Чунки онҳо узр доранд. Ба шарти он ки бо Аллоҳ (ч) ва Паёмбараш холис бошанд ва ба аҳкоми динаш амал кунанд. Роҳе барои уқубати шахсони некӯкори маъзур нест. Ва Аллоҳ (ч) ба бандагони некӯкораш бағоят Бахшандаи Меҳрубон аст.

(92) Ва эй Паёмбар, инчунин он касоне, ки вақте наздат омаданд, аз ту хостанд онҳоро ба маркабҳо савор кунӣ ва дар посух гуфтӣ: "**Ман маркаб надорам, ки барои рафтан ба ҷиҳод шуморо бар он савор кунам.**" чун ҷавоби туро шуниданд, аз наздат баргаштанд, дар ҳоле ки оби чашмонашон бо изҳори таассуф, ки на назди ту ва на назди худ маркаб наёфтанд, ҷорӣ мешуд, бар инҳо низ барои адами ширкат дар ҷиҳод гуноҳе нест.

(93) Чун Аллоҳ (ч) дар оятҳои мазкур шахсони маъзуреро зикр кард, ки аз азоб истисно ҳастанд, дар ин оят шахсони лоиқи уқубатро баён намуда гуфт: "**Роҳи уқубат ва муҷозот бар ҳамонҳое кушода аст, ки аз ту Паёмбар барои нарафтан ба ҷиҳод рухсат мепурсанд, дар ҳоле ки қудрати омодашавӣ ба ҷиҳодро доранд, чунки ҳамаи шароиташон фароҳам аст. Онҳо барои хештан пастиву хории ҳамроҳи хонашинон боқӣ монданро писандиданд ва Аллоҳ (ч) бар дилашон муҳр ниҳод. Дигар аз шунидани панд таҳти таъсир қарор намегиранд. Ва онҳо ба сабаби ҳамин муҳри дилашон фоидаву зарари худро намедонанд то он чи барояшон манфиат дорад, ихтиёр карда, аз корҳои зиёновар дӯрӣ ҷӯянд.**"

Баъзе аз дарсу ибрати оятҳои зикргашта:

1. Муҷоҳидон дар дунё некиҳои зиёд касб мекунанд. Агар дар ин дунё роҳат набинанд, бегумон дар охират соҳиби ҷаннат шуда, аз азоби Парвардигор наҷот меёбанд;
2. Асосан вақте шахс аз пеши худ ихтиёран ба мардум некӣ кунад, агар дар ин маврид аз ӯ кӯтоҳӣ сар занад, муҷозот намешавад;
3. Ҳар кас нияти кори хайр карда, барои иҷрои он ба андозаи тавонаш талош намояд, аммо онро анҷом дода натавонад, дар мақоми шахсе қарор мегирад, ки гӯё он амалро кардааст;
4. Ислом дини адолатпарвар ва мантиқӣ мебошад. Барои ҳамин уқубатро барои мунофиқоне муқаррар кардааст, ки бо вуҷуди доштани шароити ширкат дар ҷиҳод, назди Паёмбар (с) омада, бо ҳар баҳонаҳои сохта ақибнишинӣ карданд.